

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 29ης Μαρτίου 2011*

Περιεχόμενα

I — Το νομικό πλαίσιο	I - 2414
A — Οι διατάξεις της Συνθήκης EKAX	I - 2414
B — Οι διατάξεις της Συνθήκης EK	I - 2416
Γ — Ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003	I - 2416
Δ — Οι διατάξεις περί του υπολογισμού του ύψους του προστίμου	I - 2417
II — Ιστορικό της διαφοράς	I - 2418
III — Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση	I - 2422
IV — Αιτήματα των διαδίκων	I - 2424
V — Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας	I - 2425
VI — Επί της αιτήσεως αναιρέσεως	I - 2426
A — Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως και του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντων παραβίαση της αρχής <i>nulla roena sine lege</i> και της αρχής «της μη αοριστίας», καθώς και αναρμοδιότητα της Επιτροπής	I - 2427
1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2427
2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2433
B — Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως και του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως	I - 2439
1. Επί του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος πλάνη περί το δίκαιο την οποία ενέχει η εκ μέρους του Πρωτοδικείου ερμηνεία της σκέψεως 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως <i>ThyssenKrupp</i> κατά Επιτροπής	I - 2439

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

α)	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2439
β)	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2440
2.	Επί του πρώτου επιχειρήματος που προβάλλεται προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παραγνώριση εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αρχής του δεδικασμένου και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας	I - 2444
α)	Επί του παραδεκτού του εν λόγω επιχειρήματος	I - 2444
i)	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2444
ii)	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2445
β)	Επί της ουσίας	I - 2446
i)	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2446
ii)	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2449
3.	Επί του δευτέρου επιχειρήματος που προβλήθηκε προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, τα οποία αφορούν τη μη μετακύλιση της ευθύνης κατόπιν της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 και την παραβίαση της « αρχής της μη αοριστίας »	I - 2452
α)	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2452
β)	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2454
Γ —	Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος παράβαση των περί παραγραφής διατάξεων	I - 2458
1.	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2458
2.	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2460
Δ —	Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος παραβίαση των αρχών που διέπουν τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου	I - 2462
1.	Επιχειρηματολογία των διαδίκων	I - 2462
2.	Εκτίμηση του Δικαστηρίου	I - 2463
VII —	Επί των δικαστικών εξόδων	I - 2465

Στην υπόθεση C-352/09 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 2009,

ThyssenKrupp Nirosta GmbH, πρώην ThyssenKrupp Stainless AG, με έδρα το Duisbourg (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Klusmann, Rechtsanwalt, και S. Thomas, Universitätsprofessor,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Castillo de la Torre και R. Sauer, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, Α. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, Κ. Lenaerts, J.-C. Bonichot, Κ. Schiemann, Α. Arabadjiev (εισηγητή) και J.-J. Kasel, προέδρους τμήματος, Ε. Juhász, Γ. Αρέστη, Α. Borg Barthet, Τ. von Danwitz και C. Toader, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Υ. Bot
γραμματέας: Β. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Ιουνίου 2010,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Οκτωβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Με την αίτησή της αναιρέσεως, η ThyssenKrupp Nirosta GmbH, πρώην ThyssenKrupp Stainless AG, ζητεί από το Δικαστήριο την ανάρτηση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικού Δικαστηρίου] της 1ης Ιουλίου 2009, T-24/07, ThyssenKrupp Stainless κατά Επιτροπής (Συλλογή 2009, σ. II-2309, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε τόσο

το αίτημα της εταιρίας αυτής περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (Υπόθεση COMP/F/39.234 – Προσαύξηση της τιμής του κράματος, επανέκδοση) (στο εξής: επίδικη απόφαση), όσο και το επικουρικό αίτημά της περί μειώσεως του ποσού του προστίμου που της επιβλήθηκε με την επίδικη απόφαση.

- 2 Με την εν λόγω απόφαση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι η Thyssen Stahl AG (στο εξής: Thyssen Stahl) παρέβη, από τις 16 Δεκεμβρίου 1993 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1994, το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ, τροποποιώντας και εφαρμόζοντας, κατόπιν συμφωνίας, τις τιμές αναφοράς της μεθόδου για τον υπολογισμό προσαυξήσεως της τιμής κράματος, και επέβαλε, για τον λόγο αυτόν, πρόστιμο ύψους 3 168 000 ευρώ στην ThyssenKrupp Stainless AG.

I — Το νομικό πλαίσιο

A — Οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ

- 3 Το άρθρο 65 ΑΧ ορίζει τα εξής:

«1. Απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που τείνουν εντός της κοινής αγοράς, άμεσα ή έμμεσα, να παρεμποδίζουν, να περιορίζουν ή να νοθεύουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, και ιδιαίτερα:

α) να καθορίζουν ή να προσδιορίζουν τις τιμές

β) να περιορίζουν ή να ελέγχουν την παραγωγή, την τεχνολογική ανάπτυξη ή τις επενδύσεις

γ) να κατανέμουν τις αγορές, τα προϊόντα, τους πελάτες ή τις πηγές εφοδιασμού.

[...]

4. Οι δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου απαγορευμένες συμφωνίες ή αποφάσεις είναι αυτοδικαίως άκυρες και δεν δύναται να γίνει επίκλησή τους ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου των κρατών μελών.

Η Επιτροπή έχει αποκλειστική αρμοδιότητα, με την επιφύλαξη των προσφυγών ενώπιον του Δικαστηρίου, να αποφαινεται αν οι εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις συμβιβάζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

5. Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει στις επιχειρήσεις που συνάπτουν αυτοδικαίως άκυρη συμφωνία ή εφαρμόζουν ή επιχειρούν να εφαρμόσουν, μέσω διαιτησίας, ποινικής ρήτηρας, εμπορικού αποκλεισμού ή με κάθε άλλο μέσο, μια αυτοδικαίως άκυρη συμφωνία ή απόφαση ή συμφωνία η έγκριση για την οποία δεν εχορηγήθη ή ανεκλήθη ή επιτυγχάνουν μια άδεια μέσω ενσυνειδήτως ψευδών ή απατηλών πληροφοριών ή επιδίδονται σε πρακτική αντίθετη προς τις διατάξεις της παραγράφου 1 πρόστιμα και χρηματικές ποινές μέχρι του διπλασίου του πραγματοποιηθέντος κύκλου εργασιών επί των προϊόντων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της αντίθετης προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου συμφωνίας, αποφάσεως ή πρακτικής. Αν όμως αντικείμενο της συμφωνίας, αποφάσεως ή πρακτικής είναι ο περιορισμός της παραγωγής, της τεχνικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, το ανώτατο αυτό όριο δύναται να αυξηθεί μέχρι 10 τοις εκατό του ετησίου κύκλου εργασιών των εν λόγω επιχειρήσεων, εφόσον πρόκειται για πρόστιμο, και μέχρι 20 τοις εκατό του ημερησίου κύκλου εργασιών εφόσον πρόκειται για χρηματικές ποινές.»

- 4 Σύμφωνα με το άρθρο 97 ΑΧ, η ισχύς της Συνθήκης ΕΚΑΧ έληξε στις 23 Ιουλίου 2002.

Β — Οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ

- 5 Το άρθρο 305, παράγραφος 1, ΕΚ όριζε τα εξής:

«Η παρούσα Συνθήκη δεν τροποποιεί τις διατάξεις της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών, τις εξουσίες των οργάνων της Κοινότητας αυτής και τις διατάξεις της περί της λειτουργίας της κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα.»

Γ — Ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003

- 6 Κατά το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), για «την εφαρμογή των άρθρων 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ], η Επιτροπή διαθέτει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό».
- 7 Το άρθρο 7 του κανονισμού 1/2003, τιτλοφορούμενο «Διαπίστωση και παύση της παράβασης», προβλέπει τα εξής:

«1. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, παράβαση του άρθρου 81 [ΕΚ] ή του άρθρου 82 [ΕΚ], δύναται να υποχρεώσει με απόφασή της τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να θέσουν τέλος στη διαπιστωθείσα παράβαση. [...] Εφόσον έχει σχετικό έννομο συμφέρον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να διαπιστώνει ότι η παράβαση έχει διαπραχθεί στο παρελθόν.

[...]»

- 8 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ ή του άρθρου 82 ΕΚ.

Δ — Οι διατάξεις περί του υπολογισμού του ύψους του προστίμου

- 9 Το σημείο Δ της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας) ορίζει τα εξής:

«1. Εφόσον επιχείρηση συνεργάζεται χωρίς να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που εκτίθενται στα [σημεία] Β ή Γ, τυχάνει μείωσης κατά 10 έως 50% του ύψους του προστίμου που θα της είχε επιβληθεί εάν δεν είχε συνεργαστεί.

2. Αυτό μπορεί ιδίως να συμβεί εφόσον:

- πριν από την ανακοίνωση των αιτιάσεων, η επιχείρηση παράσχει στην Επιτροπή πληροφορίες, έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που συμβάλουν στην επιβεβαίωση της παράβασης,
- μετά την ανακοίνωση των αιτιάσεων, η επιχείρηση ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν αμφισβητεί τα γεγονότα επί των οποίων βασίζονται οι κατηγορίες της.»

II — Ιστορικό της διαφοράς

- ¹⁰ Το ιστορικό της διαφοράς, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 10 έως 32 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, μπορεί να συνοψισθεί ως εξής.
- ¹¹ Την 1η Ιανουαρίου 1995, η Krupp Thyssen Nirosta GmbH, εταιρία γερμανικού δικαίου, προέκυψε από τη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων των εταιριών Thyssen Stahl AG και Fried Krupp AG Hoesch Krupp στον τομέα των επίπεδων προϊόντων από ανοξείδωτο χάλυβα. Η Thyssen Stahl συνέχισε να ασκεί αυτοτελώς τις δραστηριότητες της σε άλλους τομείς. Κατόπιν σειράς μεταβολών εταιρικής ονομασίας, η Krupp Thyssen Nirosta GmbH μετονομάστηκε σε ThyssenKrupp Stainless AG και, τέλος, σε ThyssenKrupp Nirosta GmbH.
- ¹² Ο ανοξείδωτος χάλυβας αποτελεί ιδιαίτερο, ανθεκτικό στη διάβρωση είδος χάλυβα, χάρη στη χρήση διαφόρων στοιχείων κράματος (νικελίου, χρωμίου, μολυβδαινίου). Χρησιμοποιείται υπό μορφή επίπεδων προϊόντων (σε φύλλα ή ρόλους, θερμής ή ψυχρής ελάσεως) ή επιμήκων προϊόντων (σε ράβδους, χονδρόσυρμα ή είδη καθορισμένης μορφής, θερμής ελάσεως ή τελειωμένα), των οποίων η πλειονότητα εμπίπτει στη Συνθήκη ΕΚΑΧ.

- 13 Στις 16 Μαρτίου 1995, η Επιτροπή ζήτησε από διάφορες επιχειρήσεις παραγωγής ανοξείδωτου χάλυβα να της γνωστοποιήσουν πληροφορίες σχετικές με μια αύξηση τιμών, γνωστή ως «προσαύξηση της τιμής του κράματος», υπολογιζόμενη βάσει της τιμής των εν λόγω στοιχείων του κράματος, η οποία προστίθεται στη βασική τιμή του ανοξείδωτου χάλυβα. Το κόστος των προαναφερθέντων στοιχείων του κράματος αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό και ιδιαίτερος ευμετάβλητο μέρος του κόστους παραγωγής. Βάσει των στοιχείων που συνέλεξε, η Επιτροπή απέστειλε στις 19 Δεκεμβρίου 1995 ανακοίνωση αιτιάσεων σε 19 επιχειρήσεις.
- 14 Τον Δεκέμβριο του 1996 και τον Ιανουάριο του 1997, ορισμένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων η αναιρεσείουσα και η Thyssen Stahl, ανακοίνωσαν στην Επιτροπή την πρόθεσή τους να συνεργαστούν. Στις 24 Απριλίου 1997, η Επιτροπή απηύθυνε σε εκάστη των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων η αναιρεσείουσα και η Thyssen Stahl, νέα ανακοίνωση αιτιάσεων, στην οποία εκάστη από τις δύο επιχειρήσεις απάντησε χωριστά.
- 15 Με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 1997 το οποίο απηύθυνε στην Επιτροπή (στο εξής: δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997), η αναιρεσείουσα επισήμανε τα εξής:

«Όσον αφορά τη διαδικασία που αναφέρεται ως αντικείμενο [υπόθεση IV/35.814 – ThyssenKrupp Stainless], ζητήσατε από τον νόμιμο εκπρόσωπο της [Thyssen Stahl] να επιβεβαιώσει [η αναιρεσείουσα] ρητώς ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για τις ενέργειες στις οποίες ενδεχομένως προέβη η [Thyssen Stahl], κατόπιν της μεταφοράς του κλάδου δραστηριοτήτων της [Thyssen Stahl] που αφορά τα επίπεδα προϊόντα από ανοξείδωτο χάλυβα, στο μέτρο που αφορά τα επίπεδα ανοξείδωτα προϊόντα, τα οποία αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας, τούτο δε για το χρονικό διάστημα μέχρι το έτος 1993. Με την παρούσα, σας το επιβεβαιώνουμε ρητώς.»

- 16 Με την απόφαση 98/247/EKAX, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης EKAX (Υπόθεση IV/35.814 – Προσαύξηση της τιμής του κράματος)

(ΕΕ L 100, σ. 55, στο εξής: αρχική απόφαση της Επιτροπής), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η πλειονότητα των παραγωγών επίπεδων προϊόντων από ανοξείδωτο χάλυβα, μεταξύ των οποίων η αναιρεσειούσα και η Thyssen Stahl, συμφώνησαν, κατά τη διάρκεια συσκέψεως που διεξήχθη στη Μαδρίτη (Ισπανία) στις 16 Δεκεμβρίου 1993, να προβούν σε εναρμονισμένη αύξηση των τιμών τους τροποποιώντας τις παραμέτρους υπολογισμού της προσαυξήσεως της τιμής του κράματος, από 1ης Φεβρουαρίου 1994. Η Επιτροπή συνήγαγε εντεύθεν ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παρέβησαν το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ.

- 17 Η αρχική απόφαση της Επιτροπής κοινοποιήθηκε στην αναιρεσειούσα, αλλά όχι στην Thyssen Stahl, διότι η Επιτροπή έκρινε, στηριζόμενη στη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, ότι η αναιρεσειούσα ήταν υπεύθυνη για τις ενέργειες της Thyssen Stahl. Ως εκ τούτου, της επέβαλε πρόστιμο και λόγω των προσαπτομένων στην Thyssen Stahl πραγματικών περιστατικών, για το διάστημα μεταξύ του Δεκεμβρίου του 1993 και της 1ης Ιανουαρίου 1995.
- 18 Στις 11 Μαρτίου 1998, η νυν αναιρεσειούσα άσκησε προσφυγή με αίτημα, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της αρχικής αποφάσεως της Επιτροπής.
- 19 Με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, T-45/98 και T-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-3757), το Πρωτοδικείο ακύρωσε την αρχική απόφαση της Επιτροπής, στο μέτρο που καταλογίζει στην αναιρεσειούσα την ευθύνη για τη διαπραχθείσα από την Thyssen Stahl παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, και κατά συνέπεια μείωσε το πρόστιμο. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε στην αναιρεσειούσα την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των προσαπτομένων στην Thyssen Stahl πραγματικών περιστατικών και ότι, κατά συνέπεια, προσέβαλε τα δικαιώματά της άμυνας.
- 20 Με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 2005, C-65/02 P και C-73/02 P, ThyssenKrupp κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-6773), το Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις αναρέσεως που υπέβαλαν η αναιρεσειούσα και η Επιτροπή κατά της αποφάσεως εκείνης.

- 21 Κατόπιν ανταλλαγής εγγράφων με την αναιρεσείουσα και την Thyssen Stahl, η Επιτροπή, στις 5 Απριλίου 2006, απηύθυνε στην αναιρεσείουσα ανακοίνωση αιτιάσεων. Με έγγραφο της 17ης Μαΐου 2006, η αναιρεσείουσα απάντησε στην εν λόγω ανακοίνωση αιτιάσεων και διεξήχθη δημόσια ακρόαση στις 15 Σεπτεμβρίου 2006.
- 22 Στις 20 Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση. Από το προοίμιο της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στη Συνθήκη ΕΚΑΧ, ιδίως δε στο άρθρο 65 ΑΧ, καθώς και στη Συνθήκη ΕΚ και στον κανονισμό 1/2003. Το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1

Η [Thyssen Stahl] παρέβη το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ από τις 16 Δεκεμβρίου 1993 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1994, διά της τροποποιήσεως και της συντονισμένης εφαρμογής των τιμών αναφοράς της μεθόδου για τον υπολογισμό της προσαυξήσεως της τιμής του κράματος, πρακτική η οποία είχε ως σκοπό αλλά και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό και τη νόθευση της ομαλής λειτουργίας του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Για την παράβαση που περιγράφεται στο άρθρο [1], επιβάλλεται πρόστιμο 3 168 000 ευρώ.

2. Δεδομένου ότι [η αναιρεσείουσα] ανέλαβε με [τη δήλωση] της 23ης Ιουλίου 1997 την ευθύνη για τη συμπεριφορά [της Thyssen Stahl], το πρόστιμο επιβάλλεται στην [αναιρεσείουσα].»

III — Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

- 23 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 6 Φεβρουαρίου 2007, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως, σύμφωνα με τα άρθρα 225 ΕΚ και 230 ΕΚ.
- 24 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η αναιρεσείουσα προέβαλε παραβίαση της αρχής *nulla roena sine lege*, λόγω της εφαρμογής του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αφορούσε μη σύννομη εφαρμογή του κανονισμού 1/2003 σε συνδυασμό με το άρθρο 65 ΑΧ. Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η αναιρεσείουσα προέβαλε παράβαση του δεδικασμένου, δεδομένου ότι το Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, ότι η αναιρεσείουσα δεν ευθυνόταν για τις πράξεις της Thyssen Stahl.
- 25 Στο πλαίσιο του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, η αναιρεσείουσα προέβαλε ότι η δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 δεν μπορεί να θεμελιώσει την ευθύνη της ούτε τη μετακύλιση της υποχρεώσεως καταβολής του προστίμου. Με τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, υποστήριξε ότι η επίδικη απόφαση εκδόθηκε κατά παραβίαση της «αρχής της μη αοριστίας», καθόσον ούτε η νομική βάση για την επιβολή κυρώσεως ούτε η έννοια της «αναλήψεως της ευθύνης με ιδιωτική δήλωση» καθορίστηκε με αρκετή σαφήνεια.
- 26 Ο έκτος λόγος ακυρώσεως αφορούσε παραβίαση της αρχής *non bis in idem* λόγω της μετακύλισεως της ευθύνης μέσω δηλώσεως ιδιωτικής φύσεως. Με τον έβδομο λόγο ακυρώσεως, η αναιρεσείουσα υποστήριξε ότι η παράβαση την οποία διέπραξε η Thyssen Stahl παραγράφηκε. Ο όγδοος και ο ένατος λόγος ακυρώσεως αφορούσαν προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, λόγω, αφενός, προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στον φάκελο και, αφετέρου, παρανομίας της ανακοινώσεως αιτιάσεων.

- 27 Επικουρικώς, η αναιρεσεύουσα υποστήριξε, στο πλαίσιο του δεκάτου λόγου, ότι ο υπολογισμός του ποσού του προστίμου ήταν εσφαλμένος, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η αναιρεσεύουσα δεν αμφισβήτησε το υποστατό της παραβάσεως στο σύνολό της.
- 28 Στις σκέψεις 37 και 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διευκρινίζεται ότι οι διάδικοι αγόρευαν κατά τη συνεδρίαση της 11ης Δεκεμβρίου 2008 και ότι, κατά τη συνεδρίαση αυτή, η αναιρεσεύουσα ανακοίνωσε ότι ανακαλεί τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, πράγμα το οποίο σημειώθηκε στα πρακτικά.
- 29 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή και καταδίκασε την αναιρεσεύουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 30 Κατ' ουσίαν, το Πρωτοδικείο έκρινε κατ' αρχάς ότι η εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, σε προγενέστερα της ημερομηνίας αυτής πραγματικά περιστατικά δεν συνιστά παραβίαση της αρχής *nulla poena sine lege* και ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής αυτής, η Επιτροπή μπορούσε να στηρίξει την αρμοδιότητά της στον κανονισμό 1/2003. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το Δικαστήριο διαπίστωσε, στην προπαρατεθείσα απόφαση ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, ότι η αναιρεσεύουσα, δυνάμει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, ευθυνόταν για τις πράξεις της Thyssen Stahl.
- 31 Περαιτέρω, κατά το Πρωτοδικείο, οι νομικές βάσεις της κυρώσεως και της εν λόγω μετακυλίσεως της ευθύνης προσδιορίστηκαν με επαρκή σαφήνεια, αφενός, στα άρθρα 7, παράγραφος 1, και 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και, αφετέρου, στη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την προβληθείσα παραβίαση της αρχής *non bis in idem* δεδομένου ότι, βάσει την εν λόγω δηλώσεως, η διαπραχθείσα από την Thyssen Stahl παράβαση έπρεπε να καταλογισθεί στην αναιρεσεύουσα. Η παράβαση αυτή δεν έχει παραγραφεί, κατά το Πρωτοδικείο, δεδομένου ότι η παραγραφή έπρεπε να εκτιμηθεί όσον αφορά την αναιρεσεύουσα και ότι η παραγραφή ανεστάλη κατά την ένδικη διαδικασία που αφορούσε την αρχική απόφαση της Επιτροπής.

32 Τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ανακοίνωση αιτιάσεων ήταν σύννομη και ότι η Επιτροπή δεν προσέβαλε το δικαίωμα της αναιρεσείουσας να έχει πρόσβαση στον φάκελο ούτε υπέπεσε σε πλάνη μη λαμβάνοντας υπόψη την προβαλλόμενη μη αμφισβήτηση του υποστατού της εν λόγω παραβάσεως.

IV — Αιτήματα των διαδίκων

33 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
- επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του νυν Γενικού Δικαστηρίου·
- επικουρικότερα, να μειώσει το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε με το άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως, και
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

34 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να επικυρώσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, και
- να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

V — Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- 35 Με δικόγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Οκτωβρίου 2010, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 61 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, σε περίπτωση που το Δικαστήριο εξετάσει τα ζητήματα που αφορούν τον «περιορισμό της αρχής του δεδικασμένου από την αρχή της κατ' αντιωλία συζητήσεως», τη δυνατότητα της Επιτροπής να επιβάλει, σε διοικητικό στάδιο μεταγενέστερο της εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως και για την επίδικη συμπεριφορά, πρόστιμο στην Thyssen Stahl ή τις συνέπειες της ακυρώσεως της αρχικής αποφάσεως για την αναστολή της παραγραφής. Συγκεκριμένα, κατ' αυτήν, ο γενικός εισαγγελέας εξέτασε τα ζητήματα αυτά στα σημεία 155, 174 έως 176 και 198 έως 212 των προτάσεών του, χωρίς όμως αυτά να αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς και χωρίς να έχουν συζητηθεί μεταξύ των διαδίκων.
- 36 Κατ' εφαρμογήν της εν λόγω διατάξεως, το Δικαστήριο ζήτησε τη γνώμη του γενικού εισαγγελέα επί της αιτήσεως αυτής.
- 37 Κατά το άρθρο 61 του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα ή ακόμα και κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, εφόσον κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ότι η υπόθεση πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (βλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional και Bwin International, Συλλογή 2009, σ. I-7633, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Το Δικαστήριο εκτιμά ότι διαθέτει εν προκειμένω όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επίλυση της διαφοράς και ότι η υπόθεση δεν πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα επιχειρήματος το οποίο δεν συζητήθηκε ενώπιόν του.

39 Κατά συνέπεια, παρέλκει η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

VI — Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

40 Η αναιρεσείουσα προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως. Ο πρώτος εξ αυτών αφορά παραβίαση της αρχής *nulla roena sine lege*, λόγω της εφαρμογής του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ μετά τις 23 Ιουλίου 2002, εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 επί παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, προσβολή της κυριαρχίας των κρατών που υπέγραψαν τη Συνθήκη ΕΚΑΧ και το ότι εσφαλμένως εφαρμόστηκε επί των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως η απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-25/04, González y Díez κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-3121).

41 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι ο καταλογισμός σ' αυτήν της ευθύνης για τις πράξεις της Thyssen Stahl δεν αποτέλεσε αντικείμενο διαπιστώσεως καλυπτόμενης από το δεδικασμένο της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, ότι το Πρωτοδικείο έσφαλε ως προς το περιεχόμενο της αρχής *res iudicata*, ότι προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνάς της και ότι έκρινε εσφαλμένως ότι με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 μετακυλίσθηκε η ευθύνη από την Thyssen Stahl στην ίδια.

42 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται αοριστία, τόσο της νομικής βάσεως της επίδικης αποφάσεως όσο και της μετακυλίσεως της ευθύνης, την οποία το Πρωτοδικείο κακώς παρέλειψε να επισημάνει. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο παράβαση των περί παραγραφής διατάξεων. Ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως αφορά παραβίαση των αρχών υπολογισμού του ύψους του προστίμου.

A — Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως και του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντων παραβίαση της αρχής *nulla poena sine lege* και της αρχής «της μη αοριστίας», καθώς και αναρμοδιότητα της Επιτροπής

1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 43 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι η εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ μετά τις 23 Ιουλίου 2002 συνιστά παραβίαση της αρχής *nulla poena sine lege*, δεδομένου ότι η ισχύς της Συνθήκης ΕΚΑΧ και των αρμοδιοτήτων τις οποίες απονέμει στη Επιτροπή έληξαν κατά την ημερομηνία αυτή, δυνάμει του άρθρου 97 ΑΧ. Υπογραμμίζει ότι η εκ του κοινοτικού και του διεθνούς δικαίου απαγόρευση κατ' αναλογίαν ερμηνείας των διατάξεων του ποινικού δικαίου και των περί προστίμων διατάξεων επιβάλλει όπως η νομική βάση της κυρώσεως προκύπτει σαφώς και αναμφίβολα από το γραπτό δίκαιο.
- 44 Κατά την αναιρεσείουσα, το γεγονός ότι, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, ορισμένες πρακτικές οι οποίες ενέπιπταν προηγουμένως στη Συνθήκη ΕΚΑΧ θα εμπίπτουν στη Συνθήκη ΕΚ δεν καθιστά δυνατή τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι είναι δυνατή η επιβολή κυρώσεων, μετά την ημερομηνία αυτή, βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, για παραβάσεις που έπαυσαν πριν την ως άνω ημερομηνία.
- 45 Το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε σύγχυση μεταξύ των εννοιών της ενότητας και της συνέχειας της κοινοτικής έννομης τάξεως, διότι συνήγαγε από τις έννοιες αυτές ότι η Συνθήκη ΕΚΑΧ ήταν δυνατό να έχει εφαρμογή εντός του πλαισίου ρυθμίσεων της Συνθήκης ΕΚ. Δεδομένου ότι οι Συνθήκες ΕΚΑΧ και ΕΚ αποτελούν συνθήκες του δημοσίου διεθνούς δικαίου, διέπονται από τις αρχές του άρθρου 70 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969, κατά την οποία ουδεμία συμβατική υποχρέωση ή αρμοδιότητα είναι δυνατό να απορρέει από συνθήκη του διεθνούς δικαίου της οποίας η ισχύς έχει λήξει.

- 46 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι κοινοτικές συνθήκες πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με ενοποιημένες αρχές, τούτο δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή διαθέτει γενική αρμοδιότητα για την εκτέλεσή τους, ανεξαρτήτως της υπάρξεως διαφόρων εννόμων τάξεων οι οποίες απορρέουν από τις διάφορες συνθήκες. Συγκεκριμένα, από πλείονες νομικές πράξεις του κοινοτικού δικαίου προκύπτει ότι τα θεσμικά όργανα διαθέτουν μόνο συγκεκριμένες κατ' ανάθεση αρμοδιότητες απορρέουσες από νομικώς αυτοτελείς συνθήκες.
- 47 Συνεπώς, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει πλέον αρμοδιότητα βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το ζήτημα αν οι παραβάσεις για τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις βάσει των άρθρων 65 ΑΧ και 81 ΕΚ θεμελιώνονται σε αντίστοιχα και ερμηνευόμενα κατά τον ίδιο τρόπο στοιχεία δεν παρουσιάζει, κατά την αναιρεσείουσα, ενδιαφέρον. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι, σε ορισμένα εθνικά δίκαια, τα συστατικά των συμπράξεων στοιχεία ερμηνεύονται κατά τον ίδιο τρόπο με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 81 ΕΚ και 82 ΕΚ δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή είναι αρμόδια για την εφαρμογή των οικείων εθνικών διατάξεων.
- 48 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, κατά τη νομολογία του Πρωτοδικείου, το γεγονός ότι η Συνθήκη ΕΚΑΧ αποτελεί *lex specialis* σε σχέση με τη Συνθήκη ΕΚ δεν είναι ικανό να θεμελιώσει αρμοδιότητα της Επιτροπής βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 5, ΑΧ, μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Εκτιμά ότι η παρατήρηση αυτή πρέπει να ισχύει και ως προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ, το οποίο αποτελεί τη νομική βάση της κυρώσεως. Συνεπώς, η αρχή *lex specialis derogat legi generali* δεν είναι δυνατό να δικαιολογήσει την εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ το οποίο δεν ισχύει πλέον, δεδομένου ότι η αρχή αυτή διέπει μόνον τη σχέση που υπάρχει μεταξύ δύο ισχυόντων κανόνων.
- 49 Ελλείψει μεταβατικών διατάξεων με ισχύ κανόνος δικαίου –ισχύ την οποία δεν έχει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ορισμένα θέματα που αφορούν τη διευθέτηση υποθέσεων ανταγωνισμού συνεπεία της λήξης ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ C 152, σ. 5)– οι οποίες να παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων λόγω παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ μετά τις 23 Ιουλίου 2002, καμία από τις διατάξεις των Συνθηκών ή του παραγώγου δικαίου δεν προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής να εκδώσει, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, απόφαση όπως η επίδικη.

- 50 Δεύτερον, η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει ότι, μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, δεν υφίσταται πλέον νομικός κανόνας ο οποίος να προβλέπει κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, δεδομένου ότι η ισχύς της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού έληξε με τη λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πράγμα το οποίο το Πρωτοδικείο αναγνώρισε με την προγενέστερη νομολογία του.
- 51 Το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι το άρθρο 23 του κανονισμού 1/2003 έχει την έννοια ότι παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις για τις παραβάσεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τούτο δε μολονότι η διάταξη αυτή ουδόλως διαλαμβάνει μνεία του άρθρου 65 ΑΧ, παραβίασε, κατά την αναιρεσείουσα, την αρχή *nulla poena sine lege*, από την οποία προκύπτει ότι οι διατάξεις του ποινικού δικαίου δεν μπορούν να ερμηνεύονται κατά τρόπο βαίνοντα πέραν της κατά γράμμα εννοίας τους. Οι διατάξεις αυτές δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτενούς ιστορικής, συστηματικής ή τελεολογικής ερμηνείας, διότι τούτο ισοδυναμεί με κατ' αναλογίαν εφαρμογή, απαγορευόμενη όσον αφορά τις ρυθμίσεις περί κυρώσεων.
- 52 Συναφώς, η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι μπορεί να επιβληθεί κύρωση μόνον εφόσον στηρίζεται σε σαφή και μη αμφίσημη νομική βάση, η οποία προβλέπει ρητώς την επιβολή κυρώσεως για τα υπό εξέταση πραγματικά περιστατικά. Εντεύθεν συνάγει ότι το Δικαστήριο απέρριψε, όσον αφορά τις ρυθμίσεις περί κυρώσεων, κάθε εκτεταμένη συστηματική ή τελεολογική ερμηνεία βαινουσα πέραν της κατά γράμμα εννοίας των οικείων διατάξεων. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο προέβη σε απαγορευόμενη κατ' αναλογίαν ερμηνεία.
- 53 Τρίτον, η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι οι προϋποθέσεις κατ' αναλογίαν εφαρμογής του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 επί παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ δεν πληρούνται. Συγκεκριμένα, είναι αναγκαίο τα πραγματικά περιστατικά να είναι ανάλογα προς τα καλυπτόμενα από το άρθρο 23 και να υπάρχει κενό δικαίου που να έρχεται σε αντίθεση προς τον επιδιωκόμενο από τον νομοθέτη σκοπό.

- 54 Κατά την αναιρεσίουσα, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ ταυτίζεται προς το άρθρο 81 ΕΚ ως προς όλες τις απόψεις που ασκούν επιρροή, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει, δεδομένου ότι τα πραγματικά δεδομένα διαφέρουν από πλείονες απόψεις, δεν υπάρχει κενό δικαίου ερχόμενο σε αντίθεση προς τον επιδιωκόμενο από τον νομοθέτη σκοπό. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη δημοκρατική αρχή και την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών, ο δικαστής μπορεί να πληρώνει μόνο τα κενά δικαίου που έχουν διαφύγει του νομοθέτη αντιθέτως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ο δικαστής δεν είναι αρμόδιος να διορθώνει τις πράξεις του νομοθέτη εφαρμόζοντας διατάξεις τις οποίες θεωρεί καταλληλότερες από τις ισχύουσες.
- 55 Η αναιρεσίουσα φρονεί ότι, εν προκειμένω, παρέχουν επιχειρήματα κατά της υπάρξεως ενός τέτοιου κενού δικαίου το γεγονός ότι ο νομοθέτης δεν προέβλεψε καμία μεταβατική διάταξη, ενώ σε πλείονες άλλους τομείς της Συνθήκης ΕΚΑΧ θεσπίστηκαν διατάξεις προβλέπουσες παράταση ή μεταβατικές διατάξεις, και το γεγονός ότι, με ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 σχετικά με τη λήξη της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΕ C 247, σ. 5), το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εν λόγω αντιπρόσωποι κάλεσαν την Επιτροπή, επισημαίνοντας ότι είναι έτοιμοι να λάβουν όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των συνεπειών της λήξεως ισχύος της εν λόγω Συνθήκης, να υποβάλει προτάσεις για άλλους τομείς που επηρεάζονται από τη λήξη αυτή, αλλά η Επιτροπή δεν ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση αυτή όσον αφορά το δίκαιο των συμπτύξεων.
- 56 Τέταρτον, η αναιρεσίουσα εκτιμά ότι η εφαρμογή του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 επί παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ συνιστά παράβαση των άρθρων 5 ΕΚ, 7, παράγραφος 1, ΕΚ και 83 ΕΚ, δεδομένου ότι η εφαρμογή του άρθρου αυτού 23 δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια που προβλέπει η παρέχουσα εξουσιοδότηση για την έκδοση του εν λόγω κανονισμού διάταξη. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι το Συμβούλιο επιθυμούσε να καταρτισθεί το άρθρο 23 κατά τρόπον ώστε να επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, τούτο δεν θα ήταν δυνατόν, δεδομένου ότι η Συνθήκη ΕΚ παρέχει αρμοδιότητα μόνο για την εφαρμογή των διατάξεων της.

- 57 Η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι από τα άρθρα 5 ΕΚ, 7, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, ΕΚ και 211 ΕΚ προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εκτελέσεως των καθηκόντων που υπέχουν τα θεσμικά όργανα δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ, οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες της Επιτροπής περιορίζονται αυστηρά στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ από την ίδια αυτή Συνθήκη. Δεδομένου ότι τα στοιχεία που συνιστούν την παράβαση και οι έννομες συνέπειές της συνιστούν από κοινού τη νομική βάση της κυρώσεως, η λογική αυτή έχει εφαρμογή τόσο στις άμεσες έννομες συνέπειες της παραβάσεως όσο και στα στοιχεία που τη συνιστούν.
- 58 Η αναιρεσείουσα διευκρινίζει ότι το άρθρο 83 ΕΚ εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο μόνο για την έκδοση κανονισμού προς εφαρμογή των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ. Κατά συνέπεια, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 στις παραβάσεις των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ δεν συνιστά συντακτικό σφάλμα το οποίο είναι δυνατό να διορθωθεί με την κατ' αναλογίαν εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 23 επί παραβάσεων του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ.
- 59 Κρίνοντας ότι το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 περιέχει διαδικαστικό κανόνα, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο. Συγκεκριμένα, κατά την αναιρεσείουσα, το εν λόγω άρθρο 23 συνιστά ουσιαστικό κανόνα ο οποίος απονέμει εξουσία επιβολής κυρώσεων, επιτρέποντας στην Επιτροπή να επιβάλλει πρόστιμα τα οποία δεν προβλέπονται ρητώς στη Συνθήκη ΕΚ, λόγω παραβάσεως των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ.
- 60 Η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι, στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε λογικό σφάλμα, δικαιολογώντας την εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ με τον κανόνα που διέπει τη διαχρονική εφαρμογή του δικαίου, σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να έχουν εφαρμογή οι κανόνες ουσιαστικού δικαίου που ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Συγκεκριμένα, η διαχρονική εφαρμογή μιας διατάξεως η οποία έχει λήξει προϋποθέτει ότι η Επιτροπή έχει διατηρήσει, πράγμα το οποίο δεν ισχύει εν προκειμένω, την αρμοδιότητά της για την εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω έννομης τάξεως.

- 61 Πέμπτον, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση συνιστά προσβολή της κυριαρχίας των κρατών που υπέγραψαν τη Συνθήκη ΕΚΑΧ, δεδομένου ότι, με τη λήξη ισχύος της Συνθήκης αυτής, η αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων στον οικείο τομέα επανήλθε στα κράτη μέλη, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη που υπέγραψαν τη Συνθήκη αυτή παρέσχαν την εξουσία επιβολής κυρώσεων στην Επιτροπή μόνο μέχρι την εν λόγω ημερομηνία λήξεως.
- 62 Έκτον, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι κακώς το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε στις σκέψεις 57 επ. της προπαρατεθείσας αποφάσεώς του González y Díez κατά Επιτροπής. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η απόφαση αυτή είναι ορθή, εκδόθηκε στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Στον τομέα των συμπράξεων, η αρχή *nulla poena sine lege* επιβάλλει αυστηρότερους κανόνες για την επιβολή προστίμων.
- 63 Αφετέρου, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η στρέβλωση του ανταγωνισμού που απορρέει από τη μη τήρηση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων ενδέχεται να έχει διαχρονικά αποτελέσματα τα οποία εκτείνονται και πέραν της λήξεως ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Αντιθέτως, η υπό κρίση υπόθεση αφορά, κατά την αναιρεσεύουσα, παράβαση του άρθρου 65 ΑΧ, η οποία έπαυσε τον Ιανουάριο του 1998 και η οποία συνεπώς δεν παρήγε πλέον, κατά την ημερομηνία επιβολής του προστίμου, στις 20 Δεκεμβρίου 2006, κανένα αποτέλεσμα το οποίο θα μπορούσε να εξαλειφθεί απλώς και μόνο διά της επιβολής προστίμου.
- 64 Με το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή σκόπευε να εφαρμόσει το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 σε συνδυασμό με το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ, παραβίασε την «αρχή της μη αοριστίας της νομικής βάσεως», κατά την οποία η εφαρμογή κυρώσεως επιτρέπεται μόνον αν αυτή στηρίζεται σε σαφή και μη αμφίσημη νομική βάση, προβλέπουσα κύρωση για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 προβλέπει κυρώσεις όχι σε περίπτωση παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, αλλά αποκλειστικώς και μόνο σε περίπτωση παραβάσεως των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 65 Διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι κάθε συμφωνία η οποία αντιστοιχεί στην προβλεπόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ πραγματική κατάσταση και η οποία συνήφθη ή εκτελέστηκε πριν από τη λήξη ισχύος, στις 23 Ιουλίου 2002, της Συνθήκης ΕΚΑΧ μπορούσε να έχει ως συνέπεια, μέχρι και εκείνη την ημερομηνία, την έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 5, ΑΧ, επιβάλλοντας πρόστιμα στις επιχειρήσεις που μετέσχαν στη συμφωνία αυτή ή στην εκτέλεσή της.
- 66 Περαιτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κάθε συμφωνία η οποία αντιστοιχεί στην προβλεπόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ πραγματική κατάσταση και η οποία συνήφθη ή εκτελέστηκε μεταξύ της 24ης Ιουλίου 2002 και της 30ής Νοεμβρίου 2009 μπορούσε να έχει ως συνέπεια την έκδοση τέτοιας αποφάσεως της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 81 ΕΚ και των άρθρων 15, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης [ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), ή 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003.
- 67 Τέλος, ομοίως δεν αμφισβητείται ότι κάθε συμφωνία η οποία αντιστοιχεί στην προβλεπόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ πραγματική κατάσταση και η οποία συνήφθη ή εκτελέστηκε από την 1η Δεκεμβρίου 2009 μπορεί να έχει ως συνέπεια την έκδοση τέτοιας αποφάσεως της Επιτροπής, βάσει των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003.
- 68 Εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί, κατ' ουσίαν, τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η Επιτροπή εδικαιούτο να της επιβάλει, με την επίδικη απόφαση που εκδόθηκε μετά τις 23 Ιουλίου 2002, βάσει του συνδυασμού του άρθρου 65, παράγραφοι 1 και 5, ΑΧ και των άρθρων 7, παράγραφος 1, και 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003, πρόστιμο διότι μετέσχε πριν από τις 23 Ιουλίου 2002 στη σύναψη και την εκτέλεση συμφωνίας αντιστοιχούσας στην προβλεπόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ πραγματική κατάσταση.

- 69 Πρώτον, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 74 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η διάταξη η οποία συνιστά τη νομική βάση μιας πράξεως και η οποία νομιμοποιεί το θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση της εν λόγω πράξεως πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεώς της, πράγμα το οποίο συμβαίνει όσον αφορά το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003.
- 70 Στις σκέψεις 76 έως 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η Συνθήκη ΕΚΑΧ αποτελούσε, δυνάμει του άρθρου 305, παράγραφος 1, ΕΚ, *lex specialis* παρεκκλίνοντα από τον *lex generalis* που είναι η Συνθήκη ΕΚ και ότι, λόγω της λήξεως ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ στις 23 Ιουλίου 2002, το πεδίο εφαρμογής του γενικού πλαισίου ρυθμίσεων της Συνθήκης ΕΚ κατέλαβε, στις 24 Ιουλίου 2002, τους τομείς που διέπονταν αρχικώς από τη Συνθήκη ΕΚΑΧ.
- 71 Στις σκέψεις 80 έως 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε ότι η μετάβαση από τις ρυθμίσεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ στις ρυθμίσεις της Συνθήκης ΕΚ εντάσσεται στο πλαίσιο της συνέχειας της έννομης τάξεως της Ένωσης και των σκοπών της, δεδομένου ότι η εγκαθίδρυση και η διατήρηση ενός καθεστώτος ελεύθερου ανταγωνισμού αποτελεί έναν από τους κύριους σκοπούς τόσο της Συνθήκης ΕΚ όσο και της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Συναφώς, υπογράμμισε ότι οι όροι «συμφωνίες» και «εναρμονισμένες πρακτικές», υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, ανταποκρίνονται στους όρους «συμφωνίες» και «εναρμονισμένες πρακτικές» του άρθρου 81 ΕΚ και οι δύο αυτές διατάξεις έχουν ερμηνευθεί κατά τον ίδιο τρόπο από τον δικαστή της Ένωσης.
- 72 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο κατέληξε, με τις σκέψεις 83 και 84 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι η συνέχεια της έννομης τάξεως της Ένωσης απαιτεί να διασφαλίζει η Επιτροπή, όσον αφορά τις καταστάσεις που γεννήθηκαν υπό το καθεστώς της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τον σεβασμό των δικαιωμάτων και την τήρηση των υποχρεώσεων που προέβλεπε *eo tempore*, τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τους ιδιώτες, η Συνθήκη ΕΚΑΧ και ότι, κατά συνέπεια, το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 έχει την έννοια ότι παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαπιστώνει και να επιβάλλει κυρώσεις, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, για τις συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ *ratione materiae* και *ratione temporis*.

- 73 Οι σκέψεις αυτές ουδόλως ενέχουν πλάνη περί το δίκαιο. Συγκεκριμένα, από τη νομολογία προκύπτει, αφενός, ότι, σύμφωνα με μια κοινή αρχή των νομικών συστημάτων των κρατών μελών, της οποίας η καταγωγή ανατρέχει στο ρωμαϊκό δίκαιο, σε περίπτωση μεταβολής της νομοθεσίας πρέπει να εξασφαλίζεται η συνέχεια των νομικών δομών, εκτός αν ο νομοθέτης εκφράσει αντίθετη βούληση, και, αφετέρου, ότι η αρχή αυτή έχει εφαρμογή στις τροποποιήσεις του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 1969, 23/68, Klomp, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 27, σκέψη 13).
- 74 Όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ανταποκρίνεται στη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης η μη επιβολή κυρώσεων επί συνιστωσών συμπαιγνία συμπεριφορών που απαγορεύονται από τη Συνθήκη ΕΚΑΧ, μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης αυτής.
- 75 Συγκεκριμένα, αφενός, όπως προκύπτει από τη σκέψη 55 της παρούσας αποφάσεως, η αναιρεσείουσα υπογράμμισε ότι το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών επισήμαναν ότι είναι έτοιμοι να λάβουν όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των συνεπειών της λήξεως ισχύος της εν λόγω Συνθήκης. Αφετέρου, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι έχει υποχρέωση να υποβάλει προτάσεις μεταβατικών διατάξεων μόνον αν τούτο κριθεί αναγκαίο και ότι, υπό το πρίσμα των εφαρμοστέων γενικών αρχών δικαίου, έκρινε ότι δεν υπήρχε τέτοια ανάγκη στο πλαίσιο του δικαίου των συμπτράξεων.
- 76 Συνεπώς, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να αντλήσει κανένα βάσιμο επιχειρήμα από την απουσία μεταβατικών διατάξεων συναφώς.
- 77 Επιπλέον, από τις διαπιστώσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 65 έως 67 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η διαδοχή των Συνθηκών ΕΚΑΧ, ΕΚ και ΣΛΕΕ εγγυάται, προς διασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού, ότι για κάθε συμπεριφορά η οποία αντιστοιχεί στην προβλεπόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, ΑΧ πραγματική κατάσταση, είτε σημειώνεται πριν είτε μετά τις 23 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή εδύνατο και εξακολουθεί να δύναται να επιβάλει κυρώσεις.

- 78 Υπό τις συνθήκες αυτές, θα αντέβαινε στον σκοπό και στη συνοχή των Συνθηκών και θα ήταν ασυμβίβαστο προς τη συνέχεια της έννομης τάξεως της Ένωσης να μην έχει η Επιτροπή αρμοδιότητα να διασφαλίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων που εμπίπτουν στη Συνθήκη ΕΚΑΧ και εξακολουθούν να παράγουν αποτελέσματα μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης αυτής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, C-119/05, Lucchini, Συλλογή 2007, σ. I-6199, σκέψη 41).
- 79 Δεύτερον, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, ως προς το τελευταίο αυτό ζήτημα, στις σκέψεις 85, 86 και 89 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, ότι η τήρηση των αρχών που διέπουν τη διαχρονική εφαρμογή του δικαίου καθώς και οι επιταγές που αφορούν τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλουν την εφαρμογή των ουσιαστικού δικαίου κανόνων του άρθρου 65, παράγραφοι 1 και 5, ΑΧ στα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως, τα οποία εμπίπτουν στο *ratione materiae* και *ratione temporis* πεδίο εφαρμογής του.
- 80 Ειδικότερα, κατά το μέτρο που η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση ενέχει παραβίαση της αρχής *nulla poena sine lege* και μιας προβαλλόμενης «αρχής της μη αοριστίας», ιδίως κατά το μέτρο που ούτε ο κανονισμός 1/2003 ούτε το άρθρο 83 ΕΚ παραπέμπουν στο άρθρο 65 ΑΧ, υπενθυμίζεται ότι η αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), όπως θεσπίζεται ιδίως με το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλει όπως η νομοθεσία της Ένωσης ορίζει σαφώς τις αξιόποινες πράξεις και τις ποινές που τις κολάζουν (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 3ης Μαΐου 2007, C-303/05, *Advocaten voor de Wereld*, Συλλογή 2007, σ. I-3633, σκέψεις 49 και 50).
- 81 Επιπλέον, η αρχή της ασφαλείας δικαίου επιβάλλει όπως η ρύθμιση της Ένωσης επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλει και όπως οι τελευταίοι έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν ως εκ τούτου τα μέτρα τους (απόφαση της 10ης Μαρτίου 2009, C-345/06, *Heinrich*, Συλλογή 2009, σ. I-1659, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 82 Συναφώς, επιβάλλεται να υπογραμμισθεί ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, το άρθρο 65, παράγραφοι 1 και 5, ΑΧ προέβλεπε σαφή νομική βάση για την επιβληθείσα εν προκειμένω κύρωση, οπότε η αναιρεσείουσα δεν μπορούσε να αγνοεί τις συνέπειες της συμπεριφοράς της. Εξάλλου, από τις διαπιστώσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 65 έως 67 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η ίδια αυτή συμπεριφορά θα υπέκειτο ανά πάσα στιγμή αργότερα σε τέτοιου είδους κύρωση εκ μέρους της Επιτροπής.
- 83 Κατά το μέτρο που οι Συνθήκες προσδιόριζαν σαφώς, ήδη πριν από την ημερομηνία των πραγματικών περιστατικών, τις παραβάσεις καθώς και τη φύση και τη σπουδαιότητα των κυρώσεων που μπορούσαν να επιβληθούν για τις παραβάσεις αυτές, οι εν λόγω αρχές δεν έχουν ως σκοπό να εγγυώνται στις επιχειρήσεις ότι οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των νομικών βάσεων και των δικονομικών διατάξεων θα τους παράσχουν τη δυνατότητα να διαφύγουν κάθε κύρωση για διαπραχθείσες στο παρελθόν παραβάσεις εκ μέρους τους.
- 84 Προσθετόν ότι η Επιτροπή επισήμανε, ήδη πριν από τη λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ότι είναι αδύνατη η διαφυγή από μια τέτοια κύρωση, διευκρινίζοντας, στο σημείο 31 της ανακοινώσεώς της σχετικά με ορισμένα θέματα που αφορούν τη διευθέτηση υποθέσεων ανταγωνισμού συνεπεία της λήξεως της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, εκδοθείσας στις 18 Ιουνίου 2002 (ΕΕ C 152, σ. 5), ότι, σε περίπτωση που διαπιστώσει κάποια παράβαση σε τομέα εμπύπτοντα στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ, εφαρμοστέες θα είναι οι διατάξεις ουσιαστικού δικαίου οι οποίες ίσχυαν κατά τον χρόνο επελεύσεως των γεγονότων που συνιστούν την παράβαση, χωρίς να έχει σημασία ο χρόνος κατά τον οποίο εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις, και ότι η εφαρμοστέα διαδικαστική νομοθεσία, μετά τη λήξη της ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ, θα είναι η απορρέουσα από τη Συνθήκη ΕΚ.
- 85 Εξάλλου, η αρχή *lex mitior* δεν εμποδίζει την εν προκειμένω εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 5, ΑΧ, δεδομένου ότι το επιβληθέν με την επίδικη απόφαση πρόστιμο είναι, εν πάση περιπτώσει, χαμηλότερο από το ανώτατο όριο του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 για την επιβολή προστίμου λόγω παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης.

- 86 Από το σύνολο των περιστάσεων αυτών προκύπτει ότι μια επιμελής επιχείρηση ευρισκόμενη στην κατάσταση της αναιρεσείουσας ουδέποτε μπορούσε να αγνοεί τις συνέπειες της συμπεριφοράς της ούτε να βασίζεται στο ότι η μετάβαση από τις ρυθμίσεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ στις ρυθμίσεις της Συνθήκης ΕΚ θα είχε ως συνέπεια να διαφύγει κάθε κύρωση για τις διαπραχθείσες εκ μέρους της κατά το παρελθόν παραβάσεις του άρθρου 65 ΑΧ.
- 87 Όσον αφορά τη νομική βάση και τις εφαρμοστέες διαδικαστικές διατάξεις, επίσης ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 84 και 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αρμοδιότητα της Επιτροπής για την επιβολή, με την επίδικη απόφαση, του επιμάχου προστίμου, απέρρευε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και ότι η διαδικασία έπρεπε να διεξαχθεί σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν.
- 88 Συγκεκριμένα, από τη νομολογία προκύπτει ότι η διάταξη που συνιστά τη νομική βάση μιας πράξεως και εξουσιοδοτεί το θεσμικό όργανο της Ένωσης να εκδώσει την εν λόγω πράξη πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 4ης Απριλίου 2000, C-269/97, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-2257, σκέψη 45) και ότι οι διαδικαστικοί κανόνες έχουν κατά κανόνα εφαρμογή κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1981, 212/80 έως 217/80, Meridionale Industria Salumi κ.λπ., Συλλογή 1981, σ. 2735, σκέψη 9, καθώς και της 23ης Φεβρουαρίου 2006, C-201/04, Molenbergnatie, Συλλογή 2006, σ. I-2049, σκέψη 31).
- 89 Προσθετέον ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του κανονισμού 1/2003 δεν μείωσε, αλλά μάλλον αύξησε τις διαδικαστικές εγγυήσεις που παρέχει το νομικό πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ στις διωκόμενες επιχειρήσεις, πράγμα το οποίο εξάλλου δεν αμφισβητεί η αναιρεσείουσα.
- 90 Συνεπώς, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομικά σφάλματα καταλήγοντας, με τις σκέψεις 87 και 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι, αφενός, η αρμοδιότητα της Επιτροπής για την επιβολή του επιμάχου προστίμου με την

επίδικη απόφαση απέρρευε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και ότι η διαδικασία έπρεπε να διεξαχθεί σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν και ότι, αφετέρου, ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου που προβλέπει την επιβλητέα κύρωση ήταν το άρθρο 65, παράγραφοι 1 και 5, ΑΧ.

- 91 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως και το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

B — Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

1. Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος πλάνη περί το δίκαιο την οποία ενέχει η εκ μέρους του Πρωτοδικείου ερμηνεία της σκέψεως 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής

α) Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 92 Κατά την αναιρεσίουσα, το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ότι το Δικαστήριο της καταλόγισε, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, την ευθύνη για τις παραβάσεις που διέπραξε η Thyssen Stahl. Αντιθέτως, στην απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο αρνήθηκε, με συμπληρωματική αιτιολογία, να της καταλογίσει την ευθύνη αυτή. Το διαδικαστικό πλαίσιο, στο οποίο αναφέρθηκε το Πρωτοδικείο προς στήριξη της ερμηνείας του, δεν επιτρέπει διαφορετική ερμηνεία του γράμματος της εν λόγω σκέψεως 88. Ως εκ τούτου, προκειμένου να εμμένει στην ερμηνεία του, το Πρωτοδικείο όφειλε να υποβάλει αίτηση ερμηνείας, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

- 93 Εξάλλου, δεδομένου ότι η εν λόγω σκέψη 88 παραπέμπει σε όλες τις δηλώσεις των οποίων έγινε μνεία στις σκέψεις 85 και 86 της ίδιας αποφάσεως και εντάσσεται σε μία και την αυτή συλλογιστική, η αναιρεσείουσα θεωρεί ακατανόητο τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου αποκλεισμό της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997. Ομοίως, κατά το μέτρο που το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ανωτέρω σκέψη δεν ήταν δυνατό να αφορά τη δήλωση αυτή, δεδομένου ότι αυτή δεν αφορούσε τις δραστηριότητες της Thyssen Stahl, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η εν λόγω δήλωση αφορούσε ακριβώς τις δραστηριότητες της τελευταίας.
- 94 Τέλος, όσον αφορά το σκεπτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως κατά το οποίο αν η σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής ερμηνευόταν υπό την έννοια που πρότεινε η αναιρεσείουσα, το Δικαστήριο δεν θα είχε κανένα λόγο να αποφανθεί επί του δευτέρου και του τρίτου λόγου ανταναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει ότι τα δικαστήρια της Ένωσης αποφαινόμενα τακτικά επί άλλων λόγων αναιρέσεως πλην αυτών που έχουν γίνει δεκτοί.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 95 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, ότι, όσον αφορά τις εξαιρετικές περιστάσεις που επικαλέσθηκε η Επιτροπή και οι οποίες εκτέθηκαν στη σκέψη 79 της αποφάσεως εκείνης, αρκούσε η υπόμνηση, πρώτον, ότι η αναιρεσείουσα δεν αποτελεί την οικονομική διάδοχο της Thyssen Stahl, δεδομένου ότι αυτή συνέχισε να υφίσταται ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο μέχρι την ημερομηνία εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, και ότι η ενότητα δράσεως που αποτέλεσε το χαρακτηριστικό της συμπεριφοράς της Thyssen Stahl και της αναιρεσείουσας μετά την 1η Ιανουαρίου 1995 δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τον καταλογισμό στην αναιρεσείουσα των προγενέστερων αυτής της ημερομηνίας πράξεων της Thyssen Stahl, λόγω της υπομνησθείσας στη σκέψη 82 της εν λόγω αποφάσεως αρχής κατά την οποία δεν μπορούν να επιβάλλονται σε νομικό πρόσωπο κυρώσεις παρά μόνο για πράξεις που ειδικώς του προσάπτονται. Το Δικαστήριο προσέθεσε τέλος ότι, όσον αφορά τις δηλώσεις της αναιρεσείουσας αναφορικά με τις δραστηριότητες της Thyssen Stahl, είχε ήδη τονίσει στις σκέψεις 85 και 86 της ίδιας αποφάσεως ότι δεν δικαιολογούν καταλογισμό στην

αναιρεσείουσα της ευθύνης για τις προγενέστερες αυτής της ημερομηνίας πράξεις της Thyssen Stahl.

- 96 Στη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η αίτηση αναιρέσεως της αναιρεσείουσας επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση ThyssenKrupp κατά Επιτροπής δεν αφορούσε την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση της μετακύλισης της ευθύνης από την Thyssen Stahl στην αναιρεσείουσα. Η διαπίστωση αυτή του Πρωτοδικείου στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δεν αμφισβητείται στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.
- 97 Στις σκέψεις 119 έως 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι, κατόπιν της εν λόγω αιτήσεως αναιρέσεως, η Επιτροπή άσκησε αίτηση ανταναιρέσεως με την οποία προέβαλε, μεταξύ άλλων, παραμόρφωση του περιεχομένου ορισμένων αποδεικτικών εγγράφων και πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της μετακύλισης της ευθύνης. Διευκρίνισε ότι αντικείμενο της ανταλλαγής επιχειρημάτων μεταξύ των διαδίκων ήταν η ερμηνεία της απαντήσεως του Δικαστηρίου στον πρώτο λόγο ανταναιρέσεως, η οποία περιέχεται στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ερμηνεία αυτή συνδέεται κατ' ανάγκη με το περιεχόμενο του ως άνω λόγου και με την ακριβή φρασεολογία των επιχειρημάτων που η Επιτροπή ανέπτυξε προς στήριξή του.
- 98 Στη σκέψη 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, από τις σκέψεις 73 έως 79 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής προκύπτει ότι, με τον πρώτο λόγο ανταναιρέσεως, η Επιτροπή προφανώς δεν είχε την πρόθεση να αμφισβητήσει την επίδικη μετακύλιση ευθύνης βάσει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, αλλά μόνον την περαιτέρω διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η δήλωση αυτή δεν μπορούσε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι συνεπάγεται και παραίτηση της αναιρεσείουσας από το δικαίωμά της ακροάσεως όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στην Thyssen Stahl.

- 99 Στις σκέψεις 126 έως 128 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, στις σκέψεις 81 και 82 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο υπενθύμισε και επικύρωσε το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι η δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 δεν συνεπαγόταν παραίτηση της αναιρεσιβαντικής από το δικαίωμά της ακροάσεως και ότι, στις σκέψεις 83 έως 86 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο εξέτασε και απέρριψε το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη του κάποια άλλα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την εν λόγω δήλωση και ότι, στη συνέχεια, παραμόρφωσε το περιεχόμενό τους. Κατά το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 87 της εν λόγω αποφάσεως, το Δικαστήριο κατέληξε, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι το Πρωτοδικείο δεν παραμόρφωσε το περιεχόμενο της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 ούτε των άλλων αυτών αποδεικτικών στοιχείων.
- 100 Στη σκέψη 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι το μοναδικό αντικείμενο της σκέψεως 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής ήταν η εκ μέρους του Δικαστηρίου εξέταση και απόρριψη ενός «άλλου επιχε[ιρήματος] της Επιτροπής σχετικ[ού] με την ύπαρξη εξαιρετικών περιστάσεων όσον αφορά την προβαλλόμενη οικονομική διαδοχή της [αναιρεσιβαντικής] από την Thyssen [Stahl], την πρόδηλη ενιαία δράση των δύο αυτών επιχειρήσεων και τις δηλώσεις που πραγματοποίησε η [αναιρεσιβαντική] εν ονόματι της Thyssen [Stahl] κατά τη διοικητική διαδικασία».
- 101 Στις σκέψεις 131 έως 135 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, υπό το πρίσμα του σκοπού του πρώτου λόγου ανταναιρέσεως της Επιτροπής, από την ανάγνωση της τρίτης περιόδου της σκέψεως 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής προκύπτει ότι η περίοδος αυτή απλώς παραπέμπει στην πραγματοποιηθείσα στις σκέψεις 85 και 86 της αποφάσεως αυτής ανάλυση των δηλώσεων της αναιρεσιβαντικής κατά τη διοικητική διαδικασία σχετικά με τις δραστηριότητες της Thyssen Stahl, πλην της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, ήτοι των απαντήσεων της αναιρεσιβαντικής στις δύο ανακοινώσεις αιτιάσεων και του εγγράφου της 17ης Δεκεμβρίου 1996.
- 102 Κατόπιν των ανωτέρω, το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 136 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η υποστηριζόμενη από την αναιρεσιβαντική ερμηνεία της εν λόγω σκέψεως 88 «ισοδυναμεί με την παραδοχή ότι το Δικαστήριο μετέτρεψε, χωρίς καμία αιτιολογία και με απλή παραπομπή, μια διαπίστωση περί προσβολής του δικαιώματος ακροάσεως σε συμπέρασμα περί μετακυλίσεως της ευθύνης, η οποία δεν μπορεί να γίνει δεκτή» και, ως εκ τούτου, στη σκέψη 138 της αποφάσεως αυτής,

απέρριψε τον τρίτο λόγο ακυρώσεως της νυν αναιρεσεύουσας ως στηριζόμενο σε εσφαλμένη κατανόηση της ίδιας σκέψεως 88.

- 103 Οι εν λόγω σκέψεις οι οποίες εκτίθενται στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ουδόλως ενέχουν πλάνη περί το δίκαιο. Συγκεκριμένα, πρώτον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η αναιρεσεύουσα, το Πρωτοδικείο δεν διαπίστωσε στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ότι το Δικαστήριο δέχθηκε, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, τον καταλογισμό στην αναιρεσεύουσα της ευθύνης για τις παραβάσεις που διέπραξε η Thyssen Stahl. Αντιθέτως, στις σκέψεις 118 και 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως διαπίστωσε, αφενός, ότι η αίτηση αναιρέσεως της αναιρεσεύουσας επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση ThyssenKrupp κατά Επιτροπής δεν αφορούσε την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση της μετακυλίσεως στην αναιρεσεύουσα της ευθύνης για την προσαπτόμενη στην Thyssen Stahl παράβαση και, αφετέρου, ότι η σκέψη 88 της τελευταίας αυτής αποφάσεως αφορά την αίτηση ανταναιρέσεως της Επιτροπής η οποία ωσαύτως δεν έβαλλε κατά της εν λόγω μετακυλίσεως της ευθύνης.
- 104 Δεύτερον, όπως ορθώς επισήμανε το Πρωτοδικείο, το Δικαστήριο, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, απάντησε ειδικώς στα επιχειρήματα της Επιτροπής που εκτίθενται στη σκέψη 79 της εν λόγω αποφάσεως. Η τελευταία αυτή σκέψη απλώς συνοψίζει τα επιχειρήματα που εκτίθενται στα σημεία 84 έως 87 της αιτήσεως ανταναιρέσεως, τα οποία παραπέμπουν στα σημεία 60 έως 64 της αιτήσεως αυτής.
- 105 Συναφώς, από τη δικογραφία προκύπτει ότι όλα τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλε η Επιτροπή στα εν λόγω σημεία της αιτήσεως ανταναιρέσεως αφορούσαν αποκλειστικώς και μόνον τις δηλώσεις της αναιρεσεύουσας κατά τη διοικητική διαδικασία, πλην της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997.
- 106 Συνεπώς, ούτε η Επιτροπή ούτε η αναιρεσεύουσα προέβαλαν ενώπιον του Δικαστηρίου τη δυνατότητα καταλογισμού στην αναιρεσεύουσα, βάσει της δηλώσεως της

23ης Ιουλίου 1997, της ευθύνης για την επίδικη συμπεριφορά της Thyssen Stahl. Επιπλέον, στη σκέψη 83 της εν λόγω αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι συνέτρεχε λόγος να ελεγχθεί η ύπαρξη άλλων αποδεικτικών στοιχείων πλην της εν λόγω δηλώσεως. Ως εκ τούτου, η περιεχόμενη στην τελευταία περίοδο της σκέψεως 88 της εν λόγω αποφάσεως αναφορά στις δηλώσεις των οποίων γίνεται μνεία στις σκέψεις 85 και 86 της ίδιας αποφάσεως παραπέμπει αποκλειστικώς και μόνο στις δηλώσεις της αναιρεσείουσας πλην της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997.

¹⁰⁷ Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

2. Επί του πρώτου επιχειρήματος που προβάλλεται προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παραγνώριση εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αρχής του δεδικασμένου και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας

α) Επί του παραδεκτού του εν λόγω επιχειρήματος

i) Επιχειρηματολογία των διαδίκων

¹⁰⁸ Η Επιτροπή διατείνεται ότι η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας αντιφάσκει προς τις παρατηρήσεις τις οποίες αυτή υπέβαλε πρωτοβαθμίως, με τις οποίες υποστήριξε ότι ο δικαστής της Ένωσης είχε ήδη επιλύσει αμετακλήτως το ζήτημα της μετακυλίσεως της ευθύνης. Ως εξ τούτου, ο λόγος αυτός είναι νέος και, για τον λόγο αυτόν, απαράδεκτος στο στάδιο της κατ' αναίρεση δίκης.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 109 Από τις σκέψεις 105 έως 109 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η νυν αναιρεσείουσα υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου, με τον τέταρτο λόγο τον οποίο προέβαλε προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως, ότι η δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 δεν μπορούσε να συνεπάγεται τη μετακύλιση της ευθύνης προς αυτήν για την επίδικη συμπεριφορά της Thyssen Stahl.
- 110 Η αναιρεσείουσα προφανώς προέβαλε τον λόγο αυτόν για την περίπτωση που το Πρωτοδικείο θα απέρριπτε την ερμηνεία της σκέψεως 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής την οποία η αναιρεσείουσα υποστήριξε στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως και που δεν θα αναγνώριζε την ισχύ δεδικασμένου, συναφώς, στην εν λόγω απόφαση ούτε και στην προπαρατεθείσα απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής.
- 111 Στις σκέψεις 139 έως 147 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον ως άνω τέταρτο λόγο ακυρώσεως, στηριζόμενο στην ισχύ δεδικασμένου της διαπιστώσεως στην οποία είχε προβεί με τη σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, κατά την οποία η Επιτροπή, λαμβανομένης υπόψη της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, είχε κατ' εξαίρεση δικαίωμα να καταλογίσει στην αναιρεσείουσα την ευθύνη για την επίδικη συμπεριφορά.
- 112 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να απαγορευθεί στην αναιρεσείουσα να προσβάλει, με την αίτησή της αναίρεσεως, την εκτίμηση αυτή στην οποία το Πρωτοδικείο προέβη το πρώτον με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση και η οποία αποτέλεσε τη βάση για την εκ μέρους του απόρριψη του τετάρτου λόγου τον οποίο η νυν αναιρεσείουσα προέβαλε προς στήριξη του αιτήματός της ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως.

- 113 Κατά συνέπεια, το πρώτο επιχείρημα του οποίου έγινε επίκληση προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι απαράδεκτο.

β) Επί της ουσίας

ι) Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 114 Πρώτον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε την αρχή του δεδिकाσμένου. Δεδομένου ότι η αρχή αυτή ορίζει ότι δεν είναι δυνατή η άσκηση νέας ένδικης προσφυγής αφορώσας το ίδιο αντικείμενο, η έκταση της αρχής αυτής δεν μπορεί να βαίνει πέραν του αντικειμένου της σχετικής με την προηγούμενη διαδικασία ένδικης διαφοράς. Δεδομένου ότι το αντικείμενο της διαφοράς καθορίζεται από τα αιτήματα και τα πραγματικά περιστατικά στα οποία αυτά στηρίζονται, η εν λόγω αρχή αφορά, σε περίπτωση προσβολής μιας διοικητικής απόφασης, αποκλειστικώς και μόνον την προσβαλλομένη διοικητική απόφαση. Συνεπώς, κατά την αναιρεσείουσα, η αρχή του δεδिकाσμένου δεν μπορεί να εμποδίζει την άσκηση προσφυγής κατά μιας νέας διοικητικής απόφασης, ακόμη και αν αμφότερες οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν το ίδιο αντικείμενο.
- 115 Συνεπώς, εν προκειμένω, το δεδिकाσμένο αφορούσε, εν πάση περιπτώσει, μόνον την αρχική απόφαση της Επιτροπής. Συνεπώς, κατά την αναιρεσείουσα, το ζήτημα αν η συμπεριφορά της Thyssen Stahl μπορούσε να της καταλογισθεί έπρεπε να επανεξετασθεί στην επίδικη απόφαση. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, στις προηγούμενες ένδικες διαδικασίες, περιορίστηκε στην επίκληση της προσβολής των δικαιωμάτων άμυνάς της. Συνεπώς, η ερμηνεία της αρχής του δεδिकाσμένου την οποία δέχθηκε το Πρωτοδικείο της στερεί τη δυνατότητα να προβάλει λόγους τους οποίους δεν είχε ακόμη προβάλει.

- 116 Επιπλέον, η αναιρεσείουσα κρίνει ότι, λόγω του ότι ανακάλεσε τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αφορούν την προβαλλόμενη μετακύλιση προς αυτήν της ευθύνης για τη συμπεριφορά της Thyssen Stahl έχουν μεταβληθεί, λαμβανομένης υπόψη της επίδικης αποφάσεως, αφότου εκδόθηκε η αρχική απόφαση της Επιτροπής. Αντιθέτως προς όσα έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 147 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η μεταγενέστερη μεταβολή των πραγματικών ή νομικών περιστάσεων ουδόλως μπορεί να τεθεί εκποδών από την αρχή του δεδικασμένου.
- 117 Δεύτερον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η ερμηνεία της αρχής του δεδικασμένου την οποία δέχθηκε το Πρωτοδικείο ενέχει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Δεδομένου ότι η αρχική απόφαση της Επιτροπής ακυρώθηκε, λόγω προσβολής του δικαιώματος ακροάσεως, όσον αφορά τον καταλογισμό προς αυτήν της συμπεριφοράς της Thyssen Stahl, η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει να διασφαλισθεί με τη νέα διαδικασία. Αν ήταν δυνατό να της καταλογισθεί η ευθύνη για την εν λόγω συμπεριφορά απλώς και μόνο βάσει της αρχής του δεδικασμένου, δεν θα υπήρχε συμφέρον ασκήσεως νέας προσφυγής και, ως εκ τούτου, το δικαίωμα ακροάσεως θα καθίστατο άνευ αντικειμένου.
- 118 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, το δεδικασμένο καλύπτει τα πραγματικά και νομικά ζητήματα τα οποία έχουν πράγματι ή κατ' ανάγκη επιλυθεί από την επίμαχη δικαστική απόφαση. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι τόσο στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας κατά της αρχικής αποφάσεως της Επιτροπής όσο και στο πλαίσιο της δίκης που κατέληξε στην έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έπρεπε να εξετάσει το ζήτημα αν ήταν δυνατόν, βάσει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, να καταλογίσει στην αναιρεσείουσα την ευθύνη για την παράβαση που διέπραξε η Thyssen Stahl.
- 119 Συνεπώς, η δήλωση αυτή αποτέλεσε αντικείμενο της σχετικής με τις εν λόγω διαδικασίες ένδικης διαφοράς και, στις σκέψεις 59 και 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε την ύπαρξη της εν λόγω δυνατότητας καταλογισμού, η οποία δεν αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως που υποβλήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής και, επιπλέον, επικυρώθηκε επί της ουσίας από το Δικαστήριο. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε υποχρέωση, κατά το άρθρο 233 ΕΚ, να λάβει τα μέτρα τα οποία συνεπαγόταν η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ήταν

υποχρεωμένη να λάβει υπόψη της τις δηλώσεις αυτές. Επιπλέον, δεδομένου ότι η επίδικη απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο της ίδιας διοικητικής διαδικασίας με αυτήν η οποία κατέληξε στην έκδοση της αρχικής αποφάσεως της Επιτροπής, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να στηρίξει διαφορετικά επιχειρήματα επί των ίδιων πραγματικών περιστατικών.

- ¹²⁰ Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, αν το δεδικασμένο μπορούσε να αντιταχθεί μόνον ως προς μια νέα προσφυγή περί ακυρώσεως της ίδιας αποφάσεως, θα ίσχυε μόνο σε περίπτωση επικυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας. Η αρχή αυτή όμως έχει εφαρμογή και σε περίπτωση ακυρώσεως λόγω διαδικαστικής πλημμέλειας, εφόσον ορισμένα προκριματικά ζητήματα επιλύθηκαν στο πλαίσιο αυτό.
- ¹²¹ Κατά την Επιτροπή, η ανάκληση της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, η οποία πραγματοποιήθηκε το πρώτον κατά τη συνεδρίαση ενώπιον του Πρωτοδικείου, δεν ήταν πλέον δυνατή, διότι εν τω μεταξύ εκδόθηκε η επίδικη απόφαση. Ως εκ τούτου, η ανάληψη ευθύνης δεν μπορούσε πλέον να απορριφθεί ως βάση της αποφάσεως αυτής. Επιπλέον, η αναιρεσείουσα αντιφάσκει, ισχυριζόμενη συγχρόνως ότι το δεδικασμένο καλύπτει μόνον τις συνέπειες των προηγούμενων δικαστικών αποφάσεων επί της αρχικής αποφάσεως και ότι το Δικαστήριο έκρινε αμετακλήτως, στη σκέψη 88 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, ότι η αναιρεσείουσα δεν ευθυνόταν βάσει του ουσιαστικού δικαίου.
- ¹²² Τέλος, δεδομένου ότι η αρχική απόφαση ακυρώθηκε λόγω διαδικαστικής πλημμέλειας, η έγκυρη ανάληψη της ευθύνης της Thyssen Stahl δεν απαιτούσε την παροχή του δικαιώματος ακροάσεως, δεδομένου ότι η ίδια η αναιρεσείουσα δήλωσε ότι αναλαμβάνει την εν λόγω ευθύνη, έχοντας γνώση των συνεπειών της δηλώσεώς της.

ii) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 123 Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως υπενθυμίσει, αφενός, τη σημασία που έχει η αρχή του δεδικασμένου τόσο στην έννομη τάξη της Ένωσης όσο και στις εθνικές έννομες τάξεις (αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-224/01, Köbler, Συλλογή 2003, σ. I-10239, σκέψη 38, της 16ης Μαρτίου 2006, C-234/04, Karferer, Συλλογή 2006, σ. I-2585, σκέψη 20, και της 29ης Ιουνίου 2010, C-526/08, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, Συλλογή 2010, σ. I-6151, σκέψη 26) και, αφετέρου, ότι το δεδικασμένο καλύπτει μόνον τα πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία επιλύθηκαν όντως ή κατ' ανάγκη με την επίμαχη δικαστική απόφαση (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 124 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, τα ακόλουθα:

«Έχει σημασία να υπογραμμισθεί ότι δεν αμφισβητείται ότι, ενόψει της δηλώσεως στην οποία προέβη η [αναιρεσείουσα] στις 23 Ιουλίου 1997, η Επιτροπή δικαιούνταν κατ' εξοχήν να της αποδώσει την ευθύνη για την προσαπτόμενη στην Thyssen Stahl πλημμελή συμπεριφορά μεταξύ του Δεκεμβρίου 1993 και της 1ης Ιανουαρίου 1995. Πράγματι, πρέπει να θεωρηθεί ότι μια τέτοια δήλωση, η οποία ανταποκρίνεται, ιδίως, σε οικονομικές εκτιμήσεις που προσιδιάζουν στις πράξεις συγκεντρώσεως μεταξύ επιχειρήσεων, συνεπάγεται ότι το νομικό πρόσωπο υπό την ευθύνη του οποίου τέθηκαν οι δραστηριότητες ενός άλλου νομικού προσώπου, μετά την ημερομηνία της παραβάσεως που απορρέει από αυτές τις δραστηριότητες, ευθύνεται γι' αυτές, ακόμη και αν, κατ' αρχήν, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διηύθυνε την οικεία επιχείρηση κατά το χρονικό σημείο διαπράξεως της παραβάσεως έπρεπε να ευθύνεται γι' αυτήν.»

- 125 Συνεπώς, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, στην εν λόγω σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, επί της νομιμότητας της πραγματοποιηθείσας με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 μετακυλίσεως της ευθύνης για την επίμαχη παράνομη συμπεριφορά.

- 126 Στις σκέψεις 139 και 140 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, ως εκ τούτου, το εν λόγω νομικό ζήτημα καλύπτεται από το δεδουλευμένο, δεδομένου ότι έχει όντως κριθεί από τον δικαστή της Ένωσης.
- 127 Ως εκ τούτου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 115 της παρούσας απόφασεως, η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι, στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής και ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, επικαλέσθηκε μόνον προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και ότι, κατά συνέπεια, η ερμηνεία της αρχής του δεδουλευμένου την οποία δέχθηκε το Πρωτοδικείο στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση της στερεί τη δυνατότητα επικλήσεως λόγων τους οποίους δεν είχε ακόμη προβάλει.
- 128 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το Πρωτοδικείο είχε διαπιστώσει, στη σκέψη 51 της προπαρατεθείσας απόφασεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, ότι η αναιρεσείουσα υποστήριξε απλώς «ότι δεν τηρήθηκε το δικαίωμά της ακροάσεως σε σχέση με τις ενέργειες που προσάπτονται στην Thyssen Stahl» και ότι «δέχτηκε να αναλάβει, ως διάδοχος, την ευθύνη για παραβάσεις που ενδεχομένως διέπραξε η [Thyssen Stahl]». Εξάλλου, στη σκέψη 62 της εν λόγω απόφασεως, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η μετακύλιση, μέσω της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, της ευθύνης της Thyssen Stahl στην αναιρεσείουσα δεν αμφισβητήθηκε.
- 129 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η μετακύλιση της ευθύνης που πραγματοποιήθηκε με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 δεν αποτελούσε το αντικείμενο της διαφοράς επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής.
- 130 Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη των προβληθέντων ενώπιον του Πρωτοδικείου επιχειρημάτων στην υπόθεση εκείνη, το έργο του περιοριζόταν στην εκτίμηση του αν η νυν αναιρεσείουσα, προβαίνοντας στη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, παραιτήθηκε του δικαιώματός της ακροάσεως ειδικώς όσον αφορά την παράνομη συμπεριφορά της Thyssen Stahl.

- 131 Μολονότι το Πρωτοδικείο όφειλε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτής, να προσδιορίσει το περιεχόμενο της εν λόγω δηλώσεως και, ως εκ τούτου, μπορούσε να διαπιστώσει ότι αυτή σκοπούσε στην εν λόγω μετακύλιση ευθύνης, δεν ήταν αρμόδιο να αποφανθεί επί της νομιμότητας της πράξεως αυτής, διότι άλλως θα αποφαινόταν *ultra petita*.
- 132 Συνεπώς, δεδομένου ότι η νομιμότητα της εν λόγω μετακύλισεως ευθύνης δυνάμει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 δεν υποβλήθηκε στην κρίση του Πρωτοδικείου, η διαπίστωση που εκτίθεται στη σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής συνιστά *obiter dictum* το οποίο υπερέβη τα όρια της υποβληθείσας στην κρίση του Πρωτοδικείου διαφοράς και, συνεπώς, δεν επέλυσε, πράγματι ή κατ' ανάγκη, νομικό ζήτημα. Συνεπώς, δεν μπορεί να αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.
- 133 Επιπλέον, στις σκέψεις 96 και 102 έως 106 της παρούσας αποφάσεως επισημάνθηκε ότι ούτε η αίτηση αναιρέσεως της αναιρεσιούσας ούτε η αίτηση ανταναιρέσεως της Επιτροπής, επί των οποίων εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, αφορούσαν το ζήτημα της νομιμότητας της μετακύλισεως ευθύνης που πραγματοποιήθηκε με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997. Ως εκ τούτου, μέχρι σήμερα το Δικαστήριο δεν έχει επιλύσει το εν λόγω νομικό ζήτημα.
- 134 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στις σκέψεις 139 έως 145 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση της νομιμότητας της εν λόγω μετακύλισεως της ευθύνης στη σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής είχε αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.
- 135 Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι, χωρίς να είναι ανάγκη να εξετασθούν τα λοιπά προβληθέντα από την αναιρεσιούσα επιχειρήματα, το πρώτο επιχειρήμα που προβάλλεται προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτό.

- ¹³⁶ Υπενθυμίζεται πάντως ότι, αν το σκεπτικό μιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου ενέχει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, αλλά το διατακτικό της είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί (απόφαση της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 58).
- ¹³⁷ Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση της νομιμότητας της επίμαχης μεταβιβάσεως ευθύνης, στη σκέψη 62 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, είχε αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, απέρριψε τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως που προβλήθηκε ενώπιόν του, ο οποίος αφορούσε τη νομιμότητα της εν λόγω μετακυλίσεως της ευθύνης βάσει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997.
- ¹³⁸ Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξετασθεί το δεύτερο επιχείρημα που προβλήθηκε προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως το οποίο επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως του οποίο προέβαλε η νυν αναιρεσείουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου.

3. Επί του δευτέρου επιχειρήματος που προβλήθηκε προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, τα οποία αφορούν τη μη μετακύλιση της ευθύνης κατόπιν της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 και την παραβίαση της «αρχής της μη αοριστίας»

α) Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- ¹³⁹ Με το δεύτερο επιχείρημα που προβλήθηκε προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υπενθυμίζει ότι υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι, κατά τη νομολογία, δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη ως

επιχείρηση η οποία υπεισήλθε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Thyssen Stahl, δεδομένου ότι η τελευταία εξακολουθούσε να υφίσταται. Καθόσον το Πρωτοδικείο της καταλόγισε την ευθύνη αυτή βάσει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι δήλωσε απλώς και μόνον ότι αναλαμβάνει την αστική ευθύνη για τις οφειλές της Thyssen Stahl και ότι η δήλωση αυτή –εφόσον εξακολουθούσε να ισχύει, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει– δεν επέτρεπε να της καταλογισθεί η ευθύνη που απορρέει από τις ρυθμίσεις περί προστίμων.

140 Η αναιρεσείουσα διευκρινίζει ότι η Επιτροπή της ζήτησε να προβεί σε μια δήλωση χωρίς να την ενημερώσει για την πρόθεσή της να χρησιμοποιήσει τη δήλωση αυτή προς θεμελίωση της μετακυλίσεως της ευθύνης για την πληρωμή του προστίμου. Το αίτημα αυτό έγινε αντιληπτό ως αφορών μόνον την αστική ευθύνη. Προκειμένου να παύσει η παρερμηνεία της εν λόγω δηλώσεως από την Επιτροπή, η αναιρεσείουσα ζήτησε να εγγραφεί στα πρακτικά της συνεδριάσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι ανακαλεί την ίδια αυτή δήλωση.

141 Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια ιδιωτικής φύσεως δήλωση εκ μέρους επιχειρήσεως δεν είναι ικανή, κατά την αναιρεσείουσα, να μετακυλίσει την ευθύνη λόγω παραβίασεως του δικαίου των συμπράξεων, δεδομένου ότι το πρόστιμο αποτελεί κύρωση επιβαλλόμενη από τις δημόσιες αρχές δυνάμει του νόμου, ακόμη και όσον αφορά τον καθορισμό του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται. Κατά την αρχή *ius publicum privatorum pactis mutari non potest*, ούτε οι αρχές ούτε οι επιχειρήσεις μπορούν να παρεκκλίνουν από τη νόμιμη υποχρέωση καταβολής προστίμου διά της μετακυλίσεως της ευθύνης.

142 Τέλος, με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσεως, η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή θεμελίωσε την ευθύνη της στη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, παραβίασε την «αρχή της μη αοριστίας», δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία ένδειξη στο *lex lata* περί του ότι μια ιδιωτικής φύσεως δήλωση εκ μέρους επιχειρήσεως μπορεί να οδηγήσει στη μετακύλιση της ευθύνης για την καταβολή προστίμου και ότι δεν προσδιορίζεται η έκταση και οι περιορισμοί μιας τέτοιας μετακυλίσεως.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- ¹⁴³ Κατά πάγια νομολογία, για την παράβαση ευθύνεται, κατ' αρχήν, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διηύθυνε την οικεία επιχείρηση κατά τον χρόνο διαπράξεώς της, έστω και αν, κατά τον χρόνο εκδόσεως της διαπιστώνουσας την παράβαση αποφάσεως, η εκμετάλλευση της επιχειρήσεως έχει παύσει να τελεί υπό την ευθύνη του (αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-248/98 P, KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9641, σκέψη 71, C-279/98 P, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9693, σκέψη 78, C-286/98 P, Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9925, σκέψη 37, και C-297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-10101, σκέψη 27).
- ¹⁴⁴ Ως προς το ζήτημα υπό ποιές περιστάσεις μπορεί να επιβληθεί παρά ταύτα κύρωση σε μια οντότητα για παράβαση την οποία δεν διέπραξε αυτή, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι τούτο συμβαίνει σε περίπτωση που η οντότητα που διέπραξε την παράβαση έπαυσε να υφίσταται νομικώς ή οικονομικώς, δεδομένου ότι υπάρχει κίνδυνος η κύρωση που επιβάλλεται σε επιχείρηση η οποία έπαυσε να ασκεί οικονομικές δραστηριότητες να μην έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα (απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2007, C-280/06, ETI κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-10893, σκέψη 40).
- ¹⁴⁵ Εν προκειμένω, αφενός, δεν αμφισβητείται ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, η οντότητα στην οποία καταλογίσθηκε η παράβαση αποτελούσε μέλος της Thyssen Stahl και ανέπτυξε δραστηριότητα υπό τον έλεγχό της. Αφετέρου, δεν αμφισβητείται ότι, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, η Thyssen Stahl εξακολουθούσε τόσο να υφίσταται νομικώς όσο και να ασκεί οικονομικές δραστηριότητες. Συνεπώς, κατά τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 143 και 144 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή ήταν, κατ' αρχήν, υποχρεωμένη να επιβάλει το επίμαχο πρόστιμο στην Thyssen Stahl.

- 146 Συναφώς, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η δίωξη την οποία κίνησε η Επιτροπή λόγω της επίμαχης παράνομης συμπεριφοράς αφορούσε αρχικώς την Thyssen Stahl και ότι, ακόμη και μετά τη μεταβίβαση της οικείας οντότητας στην αναιρεσείουσα, η Επιτροπή εξακολούθησε να διώκει την Thyssen Stahl για την εν λόγω συμπεριφορά.
- 147 Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, μετά τη μεταβίβαση της εν λόγω οντότητας στην αναιρεσείουσα, τόσο η αναιρεσείουσα όσο και η Thyssen Stahl είχαν επιμείνει ενώπιον της Επιτροπής ότι η διαδικασία πρέπει πλέον να στρέφεται μόνον κατά της αναιρεσείουσας. Η Επιτροπή έκρινε ότι η δίωξη κατά της Thyssen Stahl μπορούσε να παύσει μόνον εφόσον η αναιρεσείουσα αναλάμβανε εγγράφως την ευθύνη για την παράβαση.
- 148 Όπως προκύπτει από το γράμμα της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, μνεία της οποίας γίνεται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, η αναιρεσείουσα προέβη στη δήλωση αυτή ως απάντηση στο αίτημα έγγραφης αναλήψεως της ευθύνης για την προσαπτόμενη στην Thyssen Stahl παράνομη συμπεριφορά. Συγκεκριμένα, η δήλωση αυτή, σύμφωνα με το γράμμα της, αφενός, καταρτίσθηκε ως προς τη διαδικασία η οποία αφορούσε τη δίωξη που κινήθηκε λόγω της επίμαχης συμπράξεως και κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής και, αφετέρου, αφορούσε την ευθύνη της αναιρεσείουσας κατόπιν της μεταβιβάσεως των δραστηριοτήτων στον επίμαχο τομέα, λόγω των πράξεων της Thyssen Stahl.
- 149 Λαμβανομένου υπόψη του γράμματος αυτού, τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας ότι η Επιτροπή της ζήτησε να προβεί σε δήλωση, χωρίς να την ενημερώσει για την πρόθεσή της να χρησιμοποιήσει τη δήλωση αυτή προς θεμελίωση της μετακλίσεως της ευθύνης για την πληρωμή του προστίμου, οπότε η δήλωση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί ως αφορώσα μόνον την αστική ευθύνη, πρέπει να απορριφθούν. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τη δήλωση αυτή, η αναιρεσείουσα επιβεβαίωσε ρητώς ότι επιθυμούσε να αναλάβει, ως επιχείρηση αναπτύσσουσα οικονομικές δραστηριότητες εμπλεκόμενες στη σύμπραξη, την ευθύνη για την παράνομη συμπεριφορά, ενόψει της ενδεχόμενης επιβολής προστίμου εκ μέρους της Επιτροπής, στο πλαίσιο της διώξεως την οποία κίνησε λόγω της ως άνω συμπράξεως.

- 150 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, υπό τις συνθήκες αυτές η έννομη συνέπεια της μετακλίσεως της ευθύνης την οποία η αναιρεσείουσα ανέλαβε με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 ήταν απολύτως ορισμένη και προβλέψιμη γι' αυτήν, αντιθέτως προς όσα διατείνεται.
- 151 Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, αφενός, η Επιτροπή στηρίχθηκε στη δήλωση αυτή για να επιβάλει στην αναιρεσείουσα το πρόστιμο το οποίο, κατ' αρχήν, έπρεπε να επιβληθεί στην Thyssen Stahl και, αφετέρου, ότι η αναιρεσείουσα δεν προσέβαλε, με την προσφυγή της κατά της αρχικής αποφάσεως της Επιτροπής, την εν λόγω νομική πράξη της Επιτροπής ούτε προσέβαλε, με την αίτησή της αναιρέσεως κατά της προπαρατεθείσας αποφάσεως Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 62 της εν λόγω αποφάσεως, κατά την οποία, λαμβανομένης υπόψη της εν λόγω δηλώσεως, η Επιτροπή είχε κατ' εξαίρεση δικαίωμα να της καταλογίσει την παράνομη συμπεριφορά της Thyssen Stahl.
- 152 Συγκεκριμένα, όπως διατείνεται η Επιτροπή, προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα υποστήριξε για πρώτη φορά ότι δεν αναλάμβανε, με τη δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997, την ευθύνη για την παράνομη συμπεριφορά της Thyssen Stahl, με την απάντηση στην ανακοίνωση αιτιάσεων που διατυπώθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία κατέληξε στην έκδοση της επίδικης αποφάσεως και, συνεπώς, σε ένα στάδιο κατά το οποίο η παραγραφή του δικαιώματος διώξεως για παράνομη συμπεριφορά είχε συμπληρωθεί ως προς την Thyssen Stahl. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι ανακαλεί την εν λόγω δήλωση για πρώτη φορά κατά τη συνεδρίαση ενώπιον του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο της δίκης που κατέληξε στην έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 153 Υπό αυτές τις ειδικές και συγκεκριμένες συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως, ήτοι, πρώτον, της μεταβίβασης στην αναιρεσείουσα της ανήκουσας στην Thyssen Stahl οντότητας η οποία ανέπτυξε δραστηριότητα στον κλάδο των επίπεδων προϊόντων από ανοξείδωτο χάλυβα, δεύτερον, της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, με την οποία η αναιρεσείουσα επιβεβαίωσε ρητώς στην Επιτροπή ότι επιθυμούσε να αναλάβει, ως προς την η μεταβίβαση της εν λόγω οντότητας, την ευθύνη για την παράνομη συμπεριφορά, ενόψει της ενδεχόμενης επιβολής προστίμου εκ μέρους της Επιτροπής, και, τρίτον, του γεγονότος ότι η αναιρεσείουσα δεν αντιτάχθηκε, μολονότι είχε

επανελημμένως την ευκαιρία, στην ερμηνεία της δηλώσεως αυτής την οποία υιοθέτησε η Επιτροπή, πριν συμπληρωθεί ως προς την Thyssen Stahl η παραγραφή του δικαιώματος διώξεως λόγω της παράνομης συμπεριφοράς, κρίνεται ότι η Επιτροπή μπορούσε να καταλογίσει στην αναιρεσείουσα την ευθύνη για την προσαπτόμενη στην Thyssen Stahl συμπεριφορά και να της επιβάλει το επίμαχο πρόστιμο.

154 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, η ανάκληση της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 δεν ήταν πλέον δυνατή κατά το στάδιο της επ' ακροατηρίου διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο της εν λόγω δηλώσεως, η οποία είχε ως σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να επιβάλει το εν λόγω πρόστιμο στην αναιρεσείουσα αντί της Thyssen Stahl, απέκλειε την ανάκληση αυτή σε χρονικό σημείο κατά το οποίο η Επιτροπή, βάσει της δηλώσεως αυτής, είχε όντως επιβάλει πρόστιμο στην αναιρεσείουσα με την έκδοση της επίδικης απόφασής.

155 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η μεταγενέστερη αδυναμία ανακλήσεως της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997 δεν εμποδίζει την αναιρεσείουσα να προσβάλει, με προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης, την ερμηνεία του περιεχομένου της δηλώσεως, όπως αυτό προκύπτει από τις σκέψεις 64 έως 66 της προπαρατεθείσας απόφασής της *Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής*, ή να αμφισβητήσει τη ρητή ή σιωπηρή αναγνώριση πραγματικών ή νομικών στοιχείων κατά την ενώπιον της Επιτροπής διοικητική διαδικασία, δεδομένου ότι αυτή δεν μπορεί να συρρικνώσει αυτό τούτο το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου το οποίο διαθέτει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ (απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010, *C-407/08 P, Knauf Gips κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2010, σ. I-6375, σκέψη 90).

156 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, το δεύτερο επιχείρημα που προβλήθηκε προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, το οποίο επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως τον οποίο προέβαλε η νυν αναιρεσείουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου, και το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

- 157 Υπό τις συνθήκες αυτές και δεδομένου ότι το σκεπτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ενέχει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, αλλά το διατακτικό της αποφάσεως αυτής είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, οπότε η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση *Salzgitter* κατά Επιτροπής, σκέψη 58), η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο και η οποία διαπιστώθηκε στη σκέψη 134 της παρούσας αποφάσεως παραμένει άνευ συνεπειών στο πλαίσιο της εξετάσεως της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως.

Γ — *Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος παράβαση των περί παραγραφής διατάξεων*

1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 158 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, απορρίπτοντας στις σκέψεις 193 έως 214 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τον έβδομο λόγο της ακυρώσεως, παρέβη το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 715/78/EKAX της Επιτροπής, της 6ης Απριλίου 1978, περί της παραγραφής σε θέματα διώξεως και εκτελέσεως στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/002, σ. 107).
- 159 Η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή προβλέπει την παραγραφή του δικαιώματος διώξεως πέντε έτη μετά την παύση της παραβάσεως και ότι η επίμαχη παράβαση έπαυσε στις 31 Δεκεμβρίου 1994 με τη μεταβίβαση της δραστηριότητας της Thyssen Stahl προς αυτήν, η παράβαση παραγράφηκε το 1999. Προσθέτει ότι, αν ως ημερομηνία της εν λόγω παύσεως ορισθεί η ημερομηνία κατά την οποία οι λοιποί μετέχοντες έπαυσαν την παράβαση, ήτοι κατά τη διάρκεια του 1998, η παραγραφή έχει συμπληρωθεί το 2003. Διευκρινίζει ότι το ίδιο ισχύει σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 25 του κανονισμού 1/2003 ή του κανονισμού (ΕΟΚ) 2988/74,

του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 1974, περί παραγραφής του δικαιώματος διώξεως και εκτελέσεως των αποφάσεων στους τομείς του δικαίου των μεταφορών και του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 07/001, σ. 241).

- 160 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι καμία διακόπτουσα την παραγραφή πράξη η οποία προβλέπεται στο άρθρο 2 της απόφασης 715/78 δεν τελέσθηκε όσον αφορά την Thyssen Stahl. Επιπλέον, η παραγραφή δεν ανεστάλη δυνάμει του άρθρου 3 της εν λόγω απόφασης, δεδομένου ότι η Thyssen Stahl δεν άσκησε προσφυγή κατά της αρχικής απόφασης της Επιτροπής και ότι η προσφυγή την οποία άσκησε η νυν αναιρεσείουσα δεν συνεπαγόταν αναστολή της παραγραφής έναντι της Thyssen Stahl, δεδομένου ότι η αναστολή παράγει αποτελέσματα μόνον *inter partes*.
- 161 Κατά το μέτρο που το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αναστολή της παραγραφής έπρεπε να εκτιμηθεί ως προς την αναιρεσείουσα διότι η τελευταία θεωρήθηκε, λαμβανομένης υπόψη της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, ότι διέπραξε την επίμαχη παράβαση, η αναιρεσείουσα υπενθυμίζει ότι, κατ' αυτήν, η ευθύνη η οποία της καταλογίσθηκε δεν αποτελεί ευθύνη όπως αυτή την οποία υπέχει μια επιχείρηση η οποία έχει διαδεχθεί μια άλλη επιχείρηση, αλλά, στην καλύτερη περίπτωση, ευθύνη διά υποκαταστάσεως. Η παράβαση την οποία διέπραξε η Thyssen Stahl αποτελεί αυτοτελή παράβαση, η ευθύνη για την οποία στη συνέχεια μετακυλίσθηκε στην αναιρεσείουσα.
- 162 Συναφώς, η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η ανάληψη της ευθύνης της Thyssen Stahl, δυνάμει της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, δεν επιτρέπει να θεωρηθούν οι δύο παραβάσεις τις οποίες διέπραξαν η αναιρεσείουσα και η Thyssen Stahl ως συνιστώσες μία και μόνη παράβαση. Εντεύθεν συνάγει ότι, και όσον αφορά την παραγραφή, οι δύο παραβάσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως συνιστώσες μία και μόνον παράβαση της οποίας το νομικό αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικώς και μόνον από τις διαδικαστικές πράξεις στις οποίες προέβη η αναιρεσείουσα.

- 163 Εξάλλου, η εκ μέρους του Πρωτοδικείου παραπομπή στην απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-294/98 P, Metsä-Serla κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-10065) δεν ασκεί, κατά την αναιρεσείουσα επιρροή, διότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί επί της δυνατότητας επιβολής προστίμου εις ολόκληρον σε δύο επιχειρήσεις, λόγω της υπάρξεως οικονομικής ενότητας μεταξύ τους. Οι περιστάσεις αυτές ουδόλως σχετίζονται προς αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, οι οποίες αφορούν τον καταλογισμό ευθύνης αποκλειστικώς και μόνο λόγω της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997.
- 164 Τέλος, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η αναιρεσείουσα μπορεί να θεωρηθεί ότι διέπραξε η ίδια την επίμαχη παράβαση, η περίπτωση αυτή δεν ασκεί επιρροή επί της παραγραφής. Από τη νομολογία προκύπτει ότι, στο δίκαιο των συμπράξεων, η μετακύλιση της ευθύνης συνεπάγεται ότι η ευθύνη για πράξη την οποία τέλεσε ένα πρόσωπο καταλογίζεται σε άλλο πρόσωπο. Η αναιρεσείουσα συνάγει εντεύθεν ότι, ακόμη και αν μετακυλισθεί η υποχρέωση καταβολής του προστίμου, η νομική συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην ευθύνη αυτή για τη συμπεριφορά άλλου εξακολουθεί να εξαρτάται από τις διαδικαστικές πράξεις του αρχικού παραβάτη.
- 165 Η αναιρεσείουσα διευκρινίζει ότι για τον λόγο αυτόν, οι πράξεις του αρχικού παραβάτη λόγω των οποίων εξαλείφεται ή μειώνεται η ευθύνη του, όπως οι αιτήσεις επεικείας, δεσμεύουν και παράγουν αποτέλεσμα ως προς τον τρίτο στον οποίο μετακυλιέται η ευθύνη. Ομοίως, αν η παράβαση την οποία διέπραξε ο αρχικός παραβάτης παραγραφεί ως προς αυτόν, η εν λόγω έννομη συνέπεια δεν μπορεί να παρακαμφθεί διά της μετακυλίσεως της ευθύνης σε τρίτον.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 166 Υπενθυμίζεται ότι, αφενός, τόσο το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 715/98 όσο και το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 εξαρτούν την εξουσία

της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου του ανταγωνισμού από πενταετή προθεσμία παραγραφής η οποία τρέχει, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως 715/98 και το άρθρο 25, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, από την ημερομηνία διαπράξεως ή παύσεως της παραβάσεως και η οποία είναι δυνατόν, κατά τα άρθρα 2 και 3 της αποφάσεως 715/98 και το άρθρο 25, παράγραφος 3 έως 6, του κανονισμού 1/2003, να διακοπεί και να ανασταλεί.

- 167 Διαπιστώνεται, αφενός, ότι η επίδικη απόφαση επιβάλλει πρόστιμο αποκλειστικώς και μόνον στην αναιρεσείουσα. Υπό τις συνθήκες αυτές, η παραγραφή μπορεί να εκτιμηθεί μόνον ως προς την αναιρεσείουσα.
- 168 Ειδικότερα, μολονότι η αναιρεσείουσα επισημαίνει ορθώς ότι ορισμένες πράξεις της Thyssen Stahl μπορούν να εξακολουθήσουν να παράγουν αποτελέσματα ως προς αυτήν και ότι παραγραφή η οποία έχει συμπληρωθεί ως προς την επιχείρηση αυτή δεν μπορεί να τεθεί εκποδών διά της μετακλίσεως της ευθύνης, εντεύθεν δεν συνάγεται ότι η παραγραφή πρέπει να εκτιμηθεί ως προς την εν λόγω επιχείρηση.
- 169 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας κατά την οποία το Πρωτοδικείο όφειλε να αποφανθεί επί της παραγραφής σε σχέση με την Thyssen Stahl.
- 170 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δεν αμφισβητεί ότι η Επιτροπή εξέδωσε την αρχική απόφαση ως προς αυτήν εντός της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής και δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα σχετικό με τα σφάλματα στα οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση των περιόδων διακοπής και αναστολής της παραγραφής ως προς αυτήν, ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Δ — Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, αφορώντος παραβίαση των αρχών που διέπουν τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου

1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- ¹⁷¹ Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, απορρίπτοντας, στις σκέψεις 295 έως 315 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, τον δέκατο λόγο ακυρώσεως, παρέβη την ανακοίνωση περί συνεργασίας. Κατ' αυτήν, η πλήρης συνεργασία της κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έπρεπε να έχει ως συνέπεια επιπλέον μείωση του προστίμου, υπερβαίνουσα τη μείωση κατά 20 % που της χορηγήθηκε σύμφωνα με το σημείο Δ της εν λόγω ανακοινώσεως, για τη συνεργασία της στο πλαίσιο της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της αρχικής απόφασεως. Συναφώς, υπογραμμίζει ότι αναγνώρισε το υποστατό των πραγματικών περιστατικών και την παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ.
- ¹⁷² Καμία από τις σκέψεις βάσει των οποίων το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συμπεριφορά της αναιρεσείουσας δεν αποδεικνύει πραγματικό πνεύμα συνεργασίας δεν μπορεί να αποδυναμώσει την επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας.
- ¹⁷³ Όσον αφορά το επιχείρημα κατά το οποίο η μη αμφισβήτηση του υποστατού των πραγματικών περιστατικών δεν αφορούσε την περίοδο 1993/1994 και δεν είχε καμία χρησιμότητα, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δεν αναγνώρισε την ευθύνη της από την παράβαση την οποία διέπραξε η Thyssen Stahl, αφενός, η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι η εν λόγω μη αμφισβήτηση αφορούσε την περίοδο εκείνη. Αφετέρου, υποστηρίζει ότι η επίμαχη παράβαση έπρεπε να αποδειχθεί στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικασίας και ότι, ως εκ τούτου, η εν λόγω μη αμφισβήτηση διευκόλυνε το έργο της Επιτροπής όσον αφορά την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών.

- 174 Όσον αφορά την κρίση ότι η αναιρεσείουσα αμφισβήτησε την αρμοδιότητα της Επιτροπής να επιβάλει, μετά τις 23 Ιουλίου 2002, κύρωση δυνάμει του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΑΧ, η αναιρεσείουσα υπογραμμίζει ότι το ζήτημα αυτό δεν αφορά την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών, αλλά μια νομικής φύσεως εκτίμηση και, ως εκ τούτου, ένα νομικό ζήτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή οφείλει, εν πάση περιπτώσει, να προβεί σε ορθή νομική εκτίμηση των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών, η αμφισβήτηση ή μη εκ μέρους των ενδιαφερομένων δεν μπορεί να έχει μειονεκτήματα ούτε χρησιμότητα.
- 175 Όσον αφορά το ότι η αναιρεσείουσα αρνήθηκε, για πρώτη φορά από της κινήσεως της αρχικής διαδικασίας, το κύρος της δηλώσεως της 23ης Ιουλίου 1997, αφενός, η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι δεν αμφισβήτησε την ύπαρξη της δηλώσεως αυτής, αλλά περιορίστηκε απλώς και μόνο στην υποστήριξη της νομικής εκτιμήσεως ότι η εν λόγω δήλωση δεν επέτρεπε να της καταλογισθεί η ευθύνη για την παράβαση την οποία διέπραξε η Thyssen Stahl. Αφετέρου, διατείνεται ότι υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι, ήδη κατά τη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η αρχική απόφαση της Επιτροπής, είχε επισημάνει ότι η εν λόγω δήλωση δεν μπορούσε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δικαιολογεί τη μετακύλιση της ευθύνης για την πληρωμή του προστίμου.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 176 Από τη νομολογία προκύπτει ότι μείωση του προστίμου βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον όταν τα παρασχεθέντα πληροφορικά στοιχεία και η συμπεριφορά της οικείας επιχειρήσεως μπορούν να θεωρηθούν ότι αποδεικνύουν πραγματική συνεργασία εκ μέρους της (απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 395).

- 177 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, κατά τα άρθρα 229 ΕΚ και 31 του κανονισμού 1/2003, το Πρωτοδικείο μπορεί να καταργήσει, να μειώσει ή να αυξήσει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που επιβλήθηκε, δεδομένου ότι έχει πλήρη δικαιοδοσία επί των προσφυγών οι οποίες ασκούνται κατ' αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή έχει καθορίσει ένα πρόστιμο ή μια χρηματική ποινή.
- 178 Ως εκ τούτου, όταν το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 305 έως 314 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή ορθώς εκτίμησε ότι η αναιρεσείουσα δεν έπρεπε να τύχει επιπλέον μειώσεως του προστίμου υπερβαίνουσας την ήδη χορηγηθείσα μείωση ποσοστού 20% πραγματοποίησης, στο πλαίσιο της πλήρους δικαιοδοσίας του, μια πραγματικής φύσεως εκτίμησης. Συνεπώς, ορθώς, η Επιτροπή προβάλλει ότι, με τον υπό κρίση λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά πραγματικών διαπιστώσεων και εκτιμήσεων των αποδεικτικών στοιχείων στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο.
- 179 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι από τα άρθρα 225 ΕΚ και 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο είναι το μόνο αρμόδιο, αφενός, για τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών, εκτός αν η ανακρίβεια του περιεχομένου των διαπιστώσεων του προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας που του έχουν υποβληθεί, και, αφετέρου, για την εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών. Όταν το Πρωτοδικείο έχει διαπιστώσει ή εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ασκήσει, δυνάμει του άρθρου 225 ΕΚ, έλεγχο όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών αυτών περιστατικών και τις έννομες συνέπειες που έχει συναγάγει συναφώς το Πρωτοδικείο (απόφαση της 6ης Απριλίου 2006, C-551/03 P, General Motors κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-3173, σκέψη 51, καθώς και διάταξη της 29ης Σεπτεμβρίου 2010, C-74/10 P και C-75/10 P, EREF κατά Επιτροπής, σκέψη 41).
- 180 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει επίσης ότι η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως τέτοιο, στον έλεγχο του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως παραμορφώσεως των προσκομισθέντων ενώπιον του Πρωτοδικείου αποδεικτικών στοιχείων (απόφαση της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 85, και προπαρατεθείσα διάταξη EREF κατά Επιτροπής, σκέψη 42).

181 Η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα ικανό να θεμελιώσει παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Πρωτοδικείου.

182 Συγκεκριμένα, όσον αφορά το επιχείρημα ότι κακώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η μη αμφισβήτηση του υποστατού των πραγματικών περιστατικών δεν αφορούσε την περίοδο 1993/1994, επισημαίνεται ότι από τις σκέψεις 306 και 307, πρώτη περίοδος, της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, με τη δεύτερη περίοδο της εν λόγω σκέψεως 307, το Πρωτοδικείο δεν έκρινε ότι το σημείο 75 της απαντήσεως στην ανακοίνωση αιτιάσεων δεν κάλυπτε το διάστημα εκείνο, αλλά ότι το εν λόγω σημείο 75 δεν ήταν αρκετά ακριβές και σαφές ώστε να είναι χρήσιμο στην Επιτροπή.

183 Επιπλέον, καθόσον η αναιρεσείουσα προβάλλει το επιχείρημα ότι υποστήριξε, ήδη κατά την έναρξη της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της αρχικής αποφάσεως, ότι η δήλωση της 23ης Ιουλίου 1997 δεν μπορούσε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δικαιολογεί τη μετακύλιση της ευθύνης για την πληρωμή του επιμάχου προστίμου, έχει ήδη διαπιστωθεί στη σκέψη 152 της παρούσας αποφάσεως ότι τούτο δεν συνέβη.

184 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

185 Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της

VII — Επί των δικαστικών εξόδων

¹⁸⁶ Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικασθεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα και αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

- 2) **Καταδικάζει την ThyssenKrupp Nirosta GmbH στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)